

MAŁGORZATA BRZEZIŃSKA-KLUSEK,
ANNA MIROŃCZUK, JACEK DRACHAL

6. KARTOGRAFICZNA PREZENTACJA ZABYTKOWYCH NAZW POJEZIERZA WAŁECKIEGO

6.1. Wstęp

Wizualizacja jest formą przekazywania informacji poprzez graficzne przedstawienie fragmentu rzeczywistości. Prezentacja taka ułatwia zrozumienie skomplikowanych zjawisk i procesów. Wśród rozmaitych postaci wizualizacji danych przestrzennych główne miejsce zajmuje mapa. Jest to znakomite narzędzie do pogładowego przedstawienia wyników badań naukowych, w których istotną informację stanowi położenie geograficzne. Mapa to nie tylko sposób uporządkowanego zapisu tych wyników do celów archiwalnych, ale także sposób na ich przeglądanie i analizowanie. Wyniki wizualizowane na mapie ułatwiają percepcję przedstawianych informacji, gdyż obraz – w tym wypadku mapa – jest o wiele wydajniejszym środkiem przekazu (L. Ratajski 1989).

Przeznaczenie mapy wywiera największy wpływ na wszystkie jej cechy i determinuje sposoby jej opracowania. Według L. Ratajskiego (1989) można wydzielić dwie podstawowe grupy map: specjalistyczne i ogólnego użytkowania. Jednym z rodzajów map specjalistycznych są mapy naukowe, służące między innymi do prezentowania wyników badań. Do takich należy mapa *Zabytkowe nazewnictwo polskie na Pojezierzu Wałęckim*.

Prezentacja na mapie dawnych, zabytkowych nazw często dotyczy obiektów już nieistniejących, w związku z czym wymaga podejścia interdyscyplinarnego, łączącego pracę naukowców z dziedzin humanistycznych i technicznych. Pierwszym, niezwykle pracochłonnym etapem jest praca językoznawców i historyków, którzy zbierają dane o nazwach, o ich źródłach oraz ustalają ich dawne brzmienie. Dopiero po tym etapie do pracy mogą przystąpić kartografowie, których zadanie polega na czytelnym i jednoznacznym przedstawieniu na mapie zebranych informacji.

Zastosowanie mapy do prezentacji zabytkowego nazewnictwa polskiego z obszaru Pojezierza Wałęckiego jest nietypowym zagadnieniem kartograficznym, w związku z czym nie ma możliwości skorzystania z gotowych, opisanych w literaturze rozwiązań. Ze względu na specyfikę tematu należy zestawić dostępną wiedzę o nazewnictwie na mapach z własnymi doświad-

zeniami. Głównym zadaniem jest zatem opracowanie koncepcji mapy prezentującej dawne nazwy, w której uwzględniony będzie zarówno sposób jednoczesnego przedstawienia na mapie nazw współczesnych oraz nazw dawnych, sposób podkreślenia zabytkowego charakteru dawnych nazw, jak również zakres treści podkładowej, stanowiącej tło dla tak specyficznej treści tematycznej.

6.2. Skala i zakres treści mapy

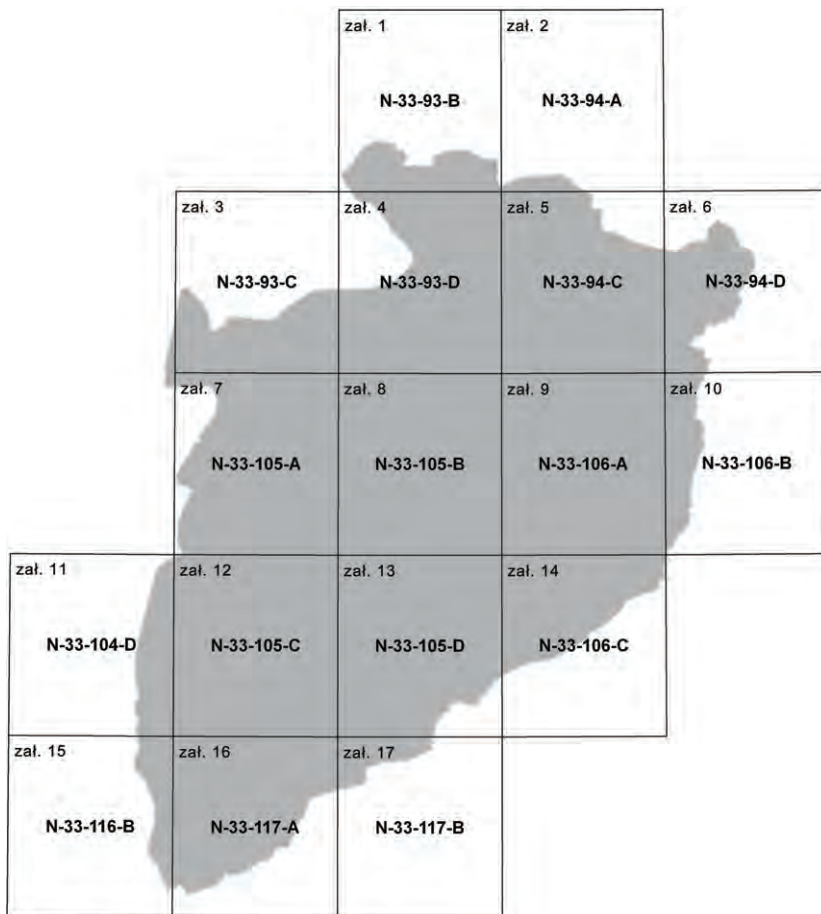
W ramach prac związanych z prezentacją zabytkowych nazw Pojezierza Wałęckiego opracowano koncepcję oraz wykonano mapę *Zabytkowe nazewnictwo polskie na Pojezierzu Wałęckim* w skali 1:50 000.

Skalę mapy przyjęto po wstępnej analizie przestrzennego rozmieszczenia elementów krajobrazu, których zabytkowe nazwy zgromadzono w wyniku badań. Zaobserwowano, że mapa w skali 1:25 000 miałaby zbyt wiele „pustych” miejsc (pozbawionych dawnego nazewnictwa), natomiast w skali 1:100 000 niektóre fragmenty mapy byłyby niemożliwe do czytelnego przedstawienia z powodu dużej liczby nazw. Za optymalną dla tej mapy uznano skalę 1:50 000.

Przy jej opracowywaniu wykorzystano bazę danych utworzoną na podstawie wyników badań przeprowadzonych w archiwach przez historyków i w terenie przez językoznawców. Bazodanowy zapis zebranych informacji nie tylko ułatwia proces wykonywania mapy, ale również daje możliwość wielokrotnej jej edycji. Dzięki temu, w pierwszej kolejności prezentacja przygotowana zastała w wersji cyfrowej, a następnie w formie analogowej (drukowanej). Z uwagi na stosunkowo dużą skalę opracowania do drukowanej wersji mapy zastosowano podział arkuszowy mapy topograficznej w układzie 1992. W efekcie przyjęcia tego podziału obszar Pojezierza Wałęckiego pokryty został 17 arkuszami, z których 9 obejmuje w większości regiony ościenne. Skorowidz arkuszy na tle zasięgu obszaru badań przedstawia rycina 10.

Omawiana mapa przedstawia zabytkowe nazwy oraz obiekty, których te nazwy dotyczą. Pomimo że zdarzają się przypadki, w których obiekty takie już nie istnieją, zdecydowano się na zaprezentowanie ich na mapie. Zabytkowe nazwy odnoszą się więc do elementów takich jak: drogi, miejscowości, folwarki, leśniczówki, wzniesienia, lasy, łąki, bagna, uroczyska, źródła, cieki i zbiorniki wodne. Treść tematyczna mapy przedstawiona jest na tle treści podkładowej czyli wybranych elementów mapy topograficznej.

Ponieważ tematyka mapy nawiązuje do czasów odległych historycznie, autorzy przyjęli, że pod względem graficznym będzie ona naśladować ręcznie rysowane mapy dawne. W tym celu zarówno ramka, opis siatki jak i pozostała

Ryc. 10. Pokrycie Pojezierza Wałeckiego arkuszami mapy w skali 1:50 000 w układzie 1992 oraz ich numeracja jako załączników w niniejszej pracy

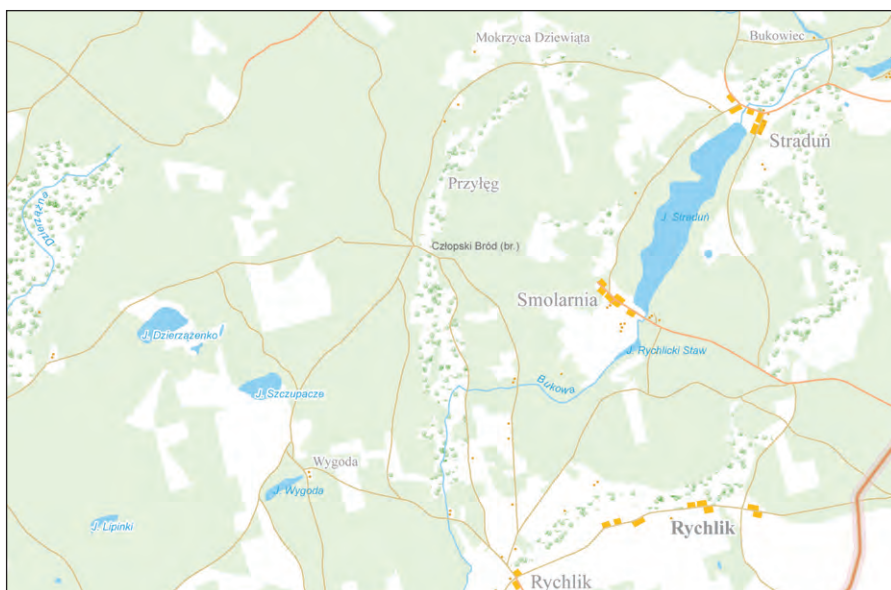
treść pozaramkowa (tytuł, legenda, skala mapy) zaprojektowane zostały w taki sposób, by już samym wyglądem mapy sugerować czytelnikowi jej nawiązanie do przeszłości.

6.3. Dobór treści podkładowej

Większość map tematycznych posiada treść podkładową, której zakres i stopień szczegółowości zależy od głównego tematu mapy. Przy projektowaniu mapy niezwykle ważne jest zachowanie proporcji między tymi dwiema składowymi. To kartograf podejmuje decyzję o tym, jaki ma być zakres podkładu oraz w jakim stopniu powinien uprościć jego elementy. Należy to zrobić w taki sposób, aby spełnić główny cel prezentacji zagadnienia

przy zachowaniu czytelności całości (W. Ostrowski 1974; A. H. Robinson 1965). Aby cel mapy mógł być osiągnięty w przypadku mapy przedstawiającej zabytkowe nazwy Pojezierza Wałeckiego, elementy treści stanowiącej tło nie mogą przesłaniać danych tematycznych, natomiast powinny pełnić funkcję orientacyjną, ułatwiającą umiejscowienie nazw i obiektów w terenie. W związku z tym treścią podkładową takiej mapy nie mogą być wszystkie obiekty przedstawiane na mapie topograficznej, gdyż spowodowałoby to jej 'przeładowanie'. Z drugiej strony, wybierając elementy treści podkładowej do mapy przedstawiającej dawne nazwy należało przede wszystkim mieć na względzie te elementy krajobrazu, do których te nazwy się odnoszą i obowiązkowo umieścić je w tle treści tematycznej. Treść podkładowa została dobrana w taki sposób, aby uzupełniać treść tematyczną i współgrać z całością mapy. W efekcie zaprezentowane są nie tylko obiekty, których dotyczą zabytkowe nazwy, ale również wybrane dane z bazy mapy wektorowej VMAP poziomu 2 oraz z Państwowego Rejestru Nazw Geograficznych. W ostatecznej wersji mapy uwzględniono m. in. takie obiekty jak: miejscowości (obszary zabudowane), drogi, koleje, ciekі, zbiorniki wodne, zapory, lasy, łąki, bagna oraz wybrane wzgórza i doliny (ryc. 11).

„Barwa stanowi niewątpliwie najbardziej skomplikowany środek działania, którym operuje kartograf” (A. H. Robinson 1965). To kartograf decyduje o tym, co w podkładzie zostanie przedstawione na pierwszym planie, jakie elementy

Ryc. 11. Fragment mapy zawierającej treść podkładową (zmniejszone)

zostaną wyróżnione, a co będzie stanowiło tylko tło dla podstawowej treści. W głównej mierze wybór ten polega na doborze kategorii treści i liczby przedstawianych elementów, jednak nie mniej ważną rolę odgrywa tu dobór zastosowanych barw. W pierwszej kolejności należy odpowiedzieć sobie na pytanie jaki jest temat opracowywanej mapy i na tej podstawie podjąć decyzję o doborze barw. W nawiązaniu do tego należy określić czy na mapie występują elementy, które powinny wyróżniać się kolorystycznie na tle innych, czy zastosowane barwy będą ciepłe, zimne, jaskrawe czy stonowane (pastelowe). Dopiero całościowe spojrzenie na prezentowane zagadnienie umożliwi wytypowanie barw, które będą stanowiły podstawę decyzji o ich ostatecznym doborze.

Dobór kolorystyki w przypadku wielu elementów jest bardzo intuicyjny i od lat stosowany w kartografii. Powszechne jest np. stosowanie barwy zielonej do roślinności oraz barwy niebieskiej do obiektów związanych z siecią wodną. Przedstawiona w ten sposób treść nie budzi żadnych wątpliwości i jest odbierana jako coś naturalnego, nad czym odbiorca nie zastanawia się, w związku z czym nie przykuwa to jego wzroku (A. H. Robinson 1965; J. S. Keates 1965).

Treść podkładową na mapie zabytkowego nazewnictwa Pojezierza Wałeckiego przedstawiono w tonacji pastelowej. Poza bładozielonymi lasami oraz niebieskimi jeziorami i rzekami obecna jest barwa pomarańczowa, oznaczająca zabudowę miast i wsi oraz barwy: czerwona, jasnobrązowa i żółta na oznaczenie dróg. Kolorem czarnym zaznaczono linie kolejowe.

6.4. Symbolizacja obiektów z zabytkowym nazewnictwem

Do przedstawiania obiektów i zjawisk na mapie stosowane są znaki punktowe, liniowe i powierzchniowe. Sposób w jaki zjawiska odwzorowane są na mapie zależy od wielu czynników. Czynnikiem tymi są m. in.: rodzaj przedstawianego obiektu, „charakter lokalizacji” (L. Ratajski 1989) oraz jego rzeczywista powierzchnia. Na sposób prezentacji bardzo duży wpływ ma również skala opracowania, temat mapy oraz jej przeznaczenie. Ze względu na mnogość owych czynników, to właśnie do autora i redaktora mapy należy podjęcie decyzji o zaklasyfikowaniu poszczególnych obiektów, postawienie wyraźnej granicy pomiędzy przedstawieniem zjawiska jako powierzchni, a zgeneralizowaniem jej do linii lub punktu. Najmniej problematyczne w tym względzie są obiekty o odniesieniu punktowym (np. źródło lub młyn). Większą trudność sprawia natomiast np. określenie do którego momentu dana rzeka będzie przedstawiała jej rzeczywistą powierzchnię, a od jakiego zastosowana zostanie sygnatura w postaci linii.

Istotnym etapem podczas opracowywania mapy jest wybór znaków i symboli. Aby dokonać odpowiedniego wyboru należy mieć na względzie

zarówno charakter mapy, jej cel, jak również to, które elementy mapy powinny zostać wyróżnione, a które umieszczone w tle.

Głównym celem autorów każdej mapy powinna być jej czytelność. Aby cel ten został osiągnięty, niezbędny jest odpowiedni wybór i zaprojektowanie symboli. W pracy tej należy brać pod uwagę czytelność znaku, jasność odbioru, sposób w jaki wszystkie znaki prezentują się graficznie oraz zachowanie współmierności i zależności izomorficznych (L. Ratajski 1989). Podczas opracowywania mapy Pojezierza Wałęckiego wzorowano się na mapach z końca XVIII wieku.

Analiza zebranych danych wykazała, że w bazie istnieje bardzo dużo wydzieł i typów obiektów, których dotyczą zabytkowe nazwy. Aby uniknąć stosowania zbyt wielu różnych znaków, w tym także na oznaczenie pojedynczych obiektów, cały analizowany zbiór został podzielony na grupy. Zaprojektowano dla nich szereg symboli, które posłużyły do prezentacji treści sytuacyjnej z czasów kiedy dana nazwa była stosowana. Znalezienie rozwiązania na symboliczne zaznaczenie dawnej sytuacji uznano za niezbędne zwłaszcza tam, gdzie po nieistniejących już obiektach pozostały tylko nazwy.

Na mapach tematycznych przedstawiane zjawiska kojarzone są często z określonymi barwami, np. opady z barwami niebieskimi. Zgodnie z tą zasadą na mapie zabytkowego nazewnictwa Pojezierza Wałęckiego zdecydowano się przedstawić obiekty, których to nazewnictwo dotyczy, jedną wspólną barwą brązową – kojarzoną zwykle z dawnymi czasami.

Na opracowanej mapie punktowo przedstawiono takie obiekty jak: miejscowości, folwarki, leśniczówki, młyny wodne, góry, pagórki, uroczyska, źródła. Jak widać na rycinie 12, do ich prezentacji zastosowano metodę sygnatur.

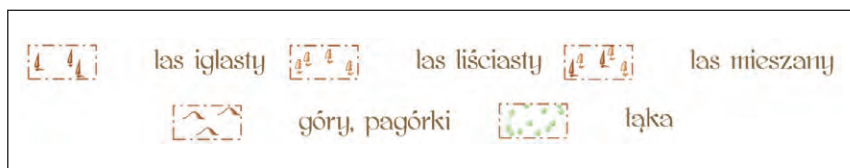
	folwark		góra, pagórek
	młyn wodny		miejscowość
	leśniczówka		uroczysko
			źródło

Ryc. 12. Symbole obiektów przedstawionych punktowo

Na mapie umieszczono zarówno sygnatury obrazkowe, których wyglądem starano się nawiązać do wyglądu obiektów, które przedstawiają, jak i sygnatury geometryczne – mające kształt prostych figur geometrycznych.

W ramach obiektów powierzchniowych z zabytkowymi nazwami wyróżniono sześć obiektów: lasy iglaste, lasy liściaste, lasy mieszane, zbior-

niki wodne, grupy wzgórz i pagórków oraz łąki (ryc. 13). Do ich prezentacji kartograficznej wykorzystana została metoda zasięgów. W większości przypadków są to zasięgi sygnaturowe, które stylem nawiązują do sygnatur punktowych (sygnatury stosunkowo wiernie oddające rzeczywisty wygląd obiektów). Ich granice zostały oznaczone brązową, przerywaną linią, złożoną z kresek i kropek.

Ryc. 13. Symbole obiektów przedstawionych powierzchniowo

Zastosowanie deseni sygnaturowych wydaje się być tu zasadnym rozwiązaniem ze względu na to, że niektóre obiekty zabytkowe nie pokrywają się całkowicie ze współczesną sytuacją lub wręcz są to obiekty, które obecnie już nie istnieją (na przykład wycięty las – ryc. 14). Dzięki więc wykorzystaniu tej metody prezentacji dla obiektów z zabytkowym nazewnictwem widoczna jest treść podkładowa (obrazująca obecną sytuację).

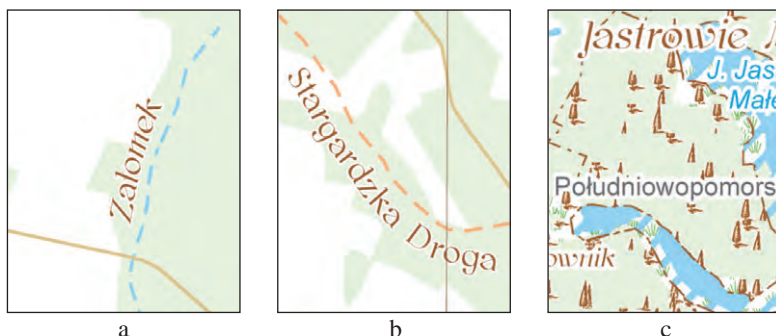

Ryc. 14. Dawny las będący obiektem zabytkowej nazwy, nie pokrywający się obrysem ze współcześnie istniejącym lasem

Do szczególnej grupy należą obiekty, które w przeważającej części pokrywają się z obiektami współczesnymi, a odstępstwa występują sporadycznie. Elementy sytuacji, które pozostają niemal niezmiennie od wieków to obiekty liniowe, czyli elementy sieci wodnej oraz drogi. Najprostszym rozwiązaniem, dzięki któremu nie trzeba było dodawać kolejnych (w tym wypadku wydaje się zbędnych) oznaczeń, było wykorzystanie istniejącej sytuacji i wskazanie zmiany jedynie poprzez umieszczenie dawnej nazwy (ryc. 15).

Ryc. 15. Przykład rzeki istniejącej współcześnie, mającej zabytkową nazwę (w powiększeniu)

Ryc. 16. Przykład fragmentu rzeki (a), drogi (b), zbiornika wodnego (c), które współcześnie nie istnieją (w powiększeniu)

Ponieważ, tak jak w pozostałych wypadkach, występują tu nazwy, które odnoszą się do rzeki lub drogi, która już nie istnieje, zastosowano znak w postaci linii przerywanej (ryc. 16). Umieszczone w legendzie objaśnienie wyklucza błędne odczytanie znaku (np. jako rzeka okresowa).

6.5. Napisy

Napisy stanowią ważny element treści mapy. Niektórzy kartografowie (A. Robinson i in. 1988, s. 457) twierdzą wręcz, że „żaden chyba z elementów mapy nie ma tak istotnego znaczenia w ocenie ogólnego jej wyglądu, jak rodzaj i wielkość pisma oraz sposób, w jaki mapa jest opisana”.

Pismo na mapie znajduje się często w graficznej konkurencji z jej rysunkiem. Oba te elementy są równie ważne i niezbędne dla użytkownika mapy. Zdarza się jednak, że czasem sobie wzajemnie przeszkadzają, gdyż złe i niestaranne rozmieszczenie napisów może popsuć nawet najlepszą mapę (K. A. Saliszczew 2003). Zalecane jest aby zagadnienie kroju pisma i napisów na mapie rozpatrywać z punktu widzenia jej przeznaczenia (A. H. Robinson i in. 1988).

Według Polskiej Normy (PN-73/P-55009) pismo zostało podzielone ze względu na:

- grubość kresek: bardzo cienkie, cienkie, zwykłe, półgrube, grube, bardzo grube;
- szerokość znaków: bardzo wąskie, wąskie, normalne, szerokie, bardzo szerokie;
- pochylenie znaków: proste, pochyle w prawo, pochyle w lewo.

Bez względu na ten podział wyróżnia się również pismo szeryfowe i bezszeryfowe. Kroje szeryfowe charakteryzują się poprzecznymi lub ukośnymi zakończeniami liter, które ułatwiają czytanie tekstów ciągłych, przez co najczęściej są stosowane w druku książek i prasy. Dzięki wyraźnemu określeniu górnych i dolnych krawędzi tworzą się poziome linie, po których czytelnik przesuwając wzrok. Kroje bezszeryfowe wymagają natomiast zwiększenia odstępów między wierszami w celu ułatwienia poziomego przesuwania wzroku. Zdarza się, że umieszczone na mapach szeryfy i zbyt pocienione fragmenty liter zanikają na zróżnicowanym tle. W związku z tym zalecane jest aby przy wyborze krojów szeryfowych wykluczyć kroje z dużym kontrastem w grubości kresek literowych, cienkimi szeryfami i z niską wysokością średnią pisma (W. Ostrowski, P. Kowalski 2004).

Pomimo, że nazwy nie mają na ogół swojego odzwierciedlenia w terenie, to tylko dzięki ich wykorzystaniu możliwie jest opracowanie zrozumiałej i czytelnej mapy (W. Grygorenko 1970). Według K. A. Saliszczewa (2003) pismo, podobnie jak znaki kartograficzne, należy do kartograficznych środków wyrazu. W związku z tym zasadne wydaje się wyróżnienie przez W. Ostrowskiego i P. Kowalskiego (2004), oprócz funkcji identyfikacyjnej, czterech dodatkowych funkcji napisów: lokalizującej oraz nadawania obiektom charakterystyk jakościowych, porządkowych i ilościowych.

Funkcję lokalizującą nazwy mogą spełniać poprzez odniesienie do znaków punktowych, wskazywanie przebiegu obiektów liniowych oraz kształtu obiektów powierzchniowych (A. H. Robinson i in. 1988) Charakterystyki jakościowe można uzyskać zarówno poprzez odczytanie znaczenia napisów (napisy objaśniające służące do identyfikacji obiektów), jak i poprzez odpowiednie ich graficzne zróżnicowanie. Waga optyczna napisów pozwala natomiast na uzyskanie informacji o charakterze porządkowym, co ułatwia percepcję mapy, różnicując jej treść na poziomy czytania. Ostatnia z funkcji napisów – nadawanie obiektom charakterystyk ilościowych – umożliwiła wzbogacenie mapy poprzez umieszczanie na niej liczb (np. wysokość szczytów). Charakterystyki ilościowe mogą być również przedstawione poprzez zróżnicowanie wielkości napisów (W. Ostrowski, P. Kowalski 2004).

6.5.1. Prezentacja nazewnictwa

Ze względu na specyfikę tematu najważniejszym elementem treści 17 arkuszy mapy *Zabytkowe nazewnictwo polskie na Pojezierzu Wałeckim*. Oprócz powszechnie stosowanych na mapach nazw cieków, zbiorników wodnych i nazw miejscowości, zaprezentowane są tu przede wszystkim nazwy zabytkowe, które są głównym elementem mapy.

Istotnym zagadnieniem w opracowaniu koncepcji było podwójne nazewnictwo obiektów. Na niektórych mapach geograficznych stosowane to jest w przypadku egzonimów, czyli nazw używanych w danym kraju dla obiektów geograficznych leżących poza jego terytorium i różniących się zapisem od nazw oryginalnych. Autorzy map rozwiązują to np. w ten sposób, że egzonim zostaje zapisany w nawiasie pod nazwą w wersji oryginalnej. W przypadku omawianej mapy odrzucony został pomysł umieszczenia nazw w nawiasach (zarówno tych zabytkowych, jak i obecnych). Ze względu na ważność zabytkowych nazw autorzy dążyli do jak największego ich wyróżnienia na tle pozostałej treści. Umieszczenie ich w nawiasach byłoby więc sprzeczne z zamysłem. Odwrotna sytuacja nie była zaś możliwa ze względu na wybiórczość zebranego nazewnictwa – nie wszystkie bowiem elementy umieszczone na mapie (np. miejscowości) mają swój odpowiednik w postaci zabytkowych nazw zebranych w pierwszym etapie.

W konwencji graficznej, ze względu na prezentowaną tematykę, nawiązano częściowo do map dawnych. Do wyraźnego rozdzielenia nazw współczesnych od nazw zabytkowych wykorzystano możliwości wizualnego ich pogrupowania. W tym celu elementy mapy zostały podzielone na te, które przedstawione są zgodnie z regułami stosowanymi przy wykonywaniu współczesnych map topograficznych oraz te, których obraz naśladuje manierę map wykonywanych ręcznie w dawnych czasach.

W pierwszej grupie znajduje się cała treść podkładowa mapy. Do nazw obiektów należących do tej grupy wykorzystano popularne obecnie fonty – *Times New Roman* (krój szeryfowy) i *Arial* (krój bezszeryfowy). Owe kroje pisma posłużyły do wyróżnienia kategorii obiektów na poziomie jakościowym. Według zasady pogładowości barwą niebieską zostały wydrukowane nazwy obiektów wodnych (rzek, kanałów, jezior i stawów), zieloną – pokrycie roślinnością, a barwą szarą – nazwy miejscowości i pozostałych obiektów. Zaleca się, aby w celu uniknięcia graficznego obciążenia prezentacji nie przeladowywać mapy nadmierną liczbą nazw (W. Ostrowski, P. Kowalski 2004). Zdecydowano więc, że napisy dotyczące współczesnych nazw obiektów pozostaną niejako w tle całości. Efekt taki został osiągnięty dzięki użyciu stosunkowo małych i cienkich liter oraz wykorzystaniu barw jaśniejszych niż na tradycyjnych mapach (np. szarość zamiast czerni do nazw miejscowości).

Aby nadać mapie charakter ‘dawnej’, do przedstawienia tytułowego zagadnienia, zastosowano krój pisma naśladujący zdobione, ręcznie wykonywane mapy. Po analizie dostępnych fontów wybrany został *Kawoszeh* ze względu na swoją stosunkowo dobrą czytelność i ozdobny charakter (ryc. 17).

Zabytkowe nazewnictwo polskie na Pojezierzu Wałeckim

Ryc. 17. Tytuł mapy zapisany przy użyciu fontu *Kawoszeh*

Zgodnie z zasadą, że jednakowa stylistyka umożliwi wyraźne grupowanie opisów, font ten został zastosowany do wszystkich umieszczonych na mapie nazw zabytkowych. Tą samą regułą posłużono się w przypadku barwy. Barwa brązowa w naturalny sposób kojarzy się ze starymi dokumentami dlatego została ona użyta do zapisu na mapie zabytkowego nazewnictwa. Zastosowanie odmiennego kroju pisma i odmiennej barwy nie tylko ‘stylizuje’ mapę na dawną, ale również sprawia, że wizualizacja odbiega od powszechnie stosowanych konwencji przy opracowywaniu map ogólnogeograficznych. Dzięki zastosowanym rozwiązaniom już sam wygląd mapy sugeruje jej odmiennność i nawiązuje do czasów przeszłych.

Zastosowanie takiej samej barwy do wszystkich nazw zabytkowych (zarówno miejscowości jak i lasów czy rzek) budziło wiele wątpliwości. Redaktorom mapy w głównej mierze zależało jednak na wyraźnym zasugerowaniu czytelnikowi, że nazwy te należą do jednej grupy. W *Przewodniku toponimicznym* (W. Ostrowski, P. Kowalski 2004, s. 11) czytamy: „sama

forma graficzna nazwy lub innego napisu może wskazywać na przynależność danego obiektu do odpowiedniej kategorii”. Biorąc więc pod uwagę zaprezentowaną na mapie treść uznano, że nie ma potrzeby wprowadzania kolejnych podziałów w postaci dodatkowych kolorów i fontów, a pismo zastosowane do nazw zabytkowych zostało wystarczająco zróżnicowane za pomocą wielkości, grubości i pochylenia.

Zbyt duża liczba oraz wielkość napisów może spowodować, iż pozostała treść mapy zostanie przytłoczona. Przy opracowywaniu mapy należy więc zwracać na to uwagę, gdyż napisy z jednej strony wzbogacają obraz, ale z drugiej mogą znacznie pogorszyć jego czytelność (K. A. Saliszczew 2003). W przypadku opracowywania koncepcji mapy, której niejako tematem jest zaprezentowanie dodatkowych nazw, kartograf musi zachować szczególną ostrożność. Ujęte w temacie mapy nazwy zabytkowe zajmują stosunkowo dużo miejsca. Aby czytelnik mógł szybko zidentyfikować obiekty, do których one się odnoszą, za zasadne wydaje się umieszczenie symboli tych obiektów oraz ich nazw współczesnych. Takie rozwiązanie powoduje duże zróżnicowanie w zagęszczeniu elementów mapy. W efekcie niektóre obszary wydają się puste, podczas gdy na innych napisy niemalże na siebie zachodzą.

„Czytelność napisów uwarunkowana jest w pierwszym rzędzie dostateczną ich wielkością, kontrastem z otaczającym tłem, a także odpowiednim doбором kroju pisma i ich właściwym rozmieszczeniem” (W. Ostrowski, P. Kowalski 2004, s. 29). Pomimo więc założenia, że treść podkładowa mapy zabytkowego nazewnictwa ma znajdować się niejako w tle, wielkość napisów dobrana jest w taki sposób, że użytkownik mapy nie ma problemu z jej odczytaniem. Aby umieszczone na mapie pismo było łatwe do wyodrębnienia i czytania, poza dobraniem odpowiedniego kroju, w przypadku wielu wydzieleń zastosowano tzw. halo (białą otoczkę wokół każdej litery). Takie rozwiązanie jest szczególnie przydatne w miejscach, gdzie nazwa w całości lub częściowo znajduje się na tle powierzchni pokrytej symbolem lasu lub pagórków.

W celu uniknięcia przedstawiania na mapie nadmiaru treści w koncepcji mapy nazw zabytkowych wykorzystano m. in. objaśniającą funkcję znaków (charakterystyka jakościowa) w postaci skrótów umieszczonych w nawiasie przy nazwie obiektów (ryc. 18). Zastosowanie napisów objaśniających pozwoliło na zwiększenie liczby wyróżnień jakościowych, a przez to na uszczegółowienie charakterystyki zjawiska.

Do określenia rangi prezentowanych na mapach miejscowości zaproponowano wagę optyczną napisów. Ponieważ wielkość i grubość pisma pozwala na uzyskanie informacji o charakterze porządkowym, odczytanie

bg.	bagno
br.	bród
dol.	dolina
g.	góra
pol.	polana
plw.	półwysep
reg. h.	region historyczny
reg. n.	region naturalny
torf.	torfowisko
ur.	uroczyisko
w-a	wyspa
wzg.	wzgórze
zap.	zapora
żw.	żwirownia

Ryc. 18. Skróty zastosowane na mapie przedstawiającej zabytkowe nazewnictwo polskie

rangi administracyjnej danej miejscowości możliwe jest bez identyfikacji w legendzie. W ten sam sposób możliwe jest rozróżnienie powierzchni – który nazywany obszar jest większy, a który mniejszy. Dodatkowo, porównanie wielkości nazwy danej powierzchni z objaśnieniem w legendzie umożliwia uzyskanie informacji o przynależności do danej klasy wielkości (ryc. 19).

<i>Trzebiec</i>	powyżej 1 000 ha
<i>Kotunia</i>	od 4 do 1 000 ha
<i>Smolno</i>	poniżej 4 ha

Ryc. 19. Fragment legendy z objaśnieniem zróżnicowania napisów dotyczących powierzchni

W celu prawidłowego rozmieszczenia napisy na mapie nazw zabytkowych zostały uporządkowane według odniesienia do obiektów punktowych, liniowych i powierzchniowych. Zasady rozmieszczania napisów są różne w każdej z grup. Najważniejszą zasadą wydaje się konsekwentne przestrzeganie przyjętego przez redaktora mapy sposobu umieszczania nazw obiektów tej samej kategorii. W niniejszym opracowaniu odrzucona została m. in. zasada umieszczania nazwy obszaru na jego całej rozciągłości. Wynika to z ilości prezentowanej treści i wprowadzenia wyraźnych sygnaturowych deseni do przedstawienia powierzchni, dla których zostały pozyskane polskie nazwy

zabytkowe. W efekcie prób okazało się, że litery umieszczone na tle symboli drzew są bardzo słabo czytelne. Ponieważ przeznaczeniem mapy jest prezentacja zabytkowego nazewnictwa, uznano, że czytelność napisów jest ważniejsza od przedstawienia za ich pomocą dokładnej rozciągłości danego obszaru (np. lasu lub puszczy), która i tak oznaczona jest już metodą zasięgu.

OPISY NAZW ZABYTKOWYCH	
Obiekty liniowe	
<i>Słopica</i>	ciek
Margrabska Droga	droga
Obiekty punktowe	
Słopa	miasto
Brocze	wieś
Budzino	osada
GRODZJSKO	pozostałe
Obiekty powierzchniowe	
<i>Trzebiec</i>	powyżej 1 000 ha
<i>Kotunia</i>	od 4 do 1 000 ha
<i>Smolno</i>	poniżej 4 ha

Ryc. 20. Fragment legendy dotyczący prezentacji nazw zabytkowych

Podział na obiekty punktowe, liniowe i powierzchniowe był również podstawą do zróżnicowania wyglądu nazw zabytkowych (ryc. 20). Jak już zaznaczono, ze względu na treść podkładową nazwy te nie zostały zanadto zróżnicowane. Zdarza się wręcz, że różnice między nimi są bardzo małe. Oprócz rozróżnienia nazw wielkością, grubością i pochyleniem, zastosowane zostały również wersaliki w celu odróżnienia zabytkowych nazw miejscowości od nazw pozostałych obiektów punktowych wyróżnionych na mapie. W związku jednak z tym, że napis dany wersalikami jest gorzej czytelny (W. Ostrowski, P. Kowalski 2004), odległość między literami została nieznacznie zwiększona (ryc. 20).

*

Mapa ta prezentuje zbiór nazw o słowiańskim źródłosłowie będących wynikiem prac o charakterze historycznym, archiwistycznym, językoznawczym i topograficznym. Ustalenie prawidłowości językowego kształtu nazw i zor-

ganizowanie ich w tabele atrybutów umożliwiło kartografom przygotowanie cyfrowej bazy danych, która została zastosowana do opracowania mapy.

Konwencja wizualizacji, ze względu na prezentowaną tematykę, częściowo naśladuje mapy dawne. W tym celu zaprojektowane zostały symbole obrazkowe stylizowane na sygnatury z XVII-wiecznych map. Wraz z napisami tworzą one główny temat, który został zaprezentowany na tle delikatnej treści podkładowej. Elementy treści stanowiącej tło nie przesłaniają danych tematycznych, natomiast pełnią funkcję orientacyjną, ułatwiając umiejscowienie nazw i obiektów w terenie. Napisy rozmieszczone są zaś w taki sposób, aby w jak najmniejszym stopniu kolidować z pozostałymi elementami treści.

Na mapie nazw zabytkowych można dostrzec kombinacje wszystkich wyróżnionych w literaturze funkcji napisów (W. Ostrowski, P. Kowalski 2004). Zostały one uwzględnione w taki sposób, by przedstawić jak najwięcej informacji przy zachowaniu możliwej czytelności i estetyki wizualizacji. Jak na większości map, tak i tu główną funkcją napisów jest identyfikacja, polegająca na kodowaniu nazw własnych obiektów oraz lokalizacja obiektów, do których się odnoszą.

Tabela 11. Alfabetyczny wykaz nazw zabytkowych (tabela zbiorcza)

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-93-B	jeziro	Andreas S.	Łąka [?]	Andrzejowe Jezioro	Andree Lacus XV w. SHG cz. I,4.
N-33-105-B	parów i struga	Bablitz	-	Bablica	Stręczynskie Kawle zw. też Bablicz 1651. WG 28, 193; Bablitz Mb25.
N-33-106-A	jeziorko	Baginchen Bruch	-	Bagienko	
N-34-106-A i C	struga	-	-	Belczący Zdrój	Balczaczy sdroy 1451, Belzaczi 1565 SHG cz. I, 24.
N-33-106-C	Wieś	Gr. Wittenberg	Szydłowo	Biała Góra	Biała Góra założona na miejscu lasu Szydłowo 1586 SHG cz.I, 32. Zob. Szydłowo.
N-33-106-C	blota	Weisse Brüche	-	Białe Błota	u Białych Błot 1586 WG 12, 283; Weise B. SPWP 147.
N-33-93-D	góra			Bieszkowska Góra	Böskoer B. Schm 31.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-93-D	jezioro	Böskauer S.	Byszkowo	Bieszków	Boyszehow 1361. SHG cz. I, 162.
N-33-93-D	wieś	Böskau	Byszkowo	Bieszków	Beeske 1513 SchDK 230; Byski 1696 WG 64, 88. Byski 1727 WG 124,162.
N-33-116-B	uroczysko	Waldfrieden, przed1933,Prossel Mühle	-	Blekot	Blekot młyn 1652 NG 79 „am Bach Pniewy” 1653 NG 182.
N-33-93-D	jezioro	Baberowsee	Bobrowo	Bobrowo	Baberow S. Schr 97.
N-34-106-A i C	przedmieście	-	-	Borkowo	Borkowo Schr 116.
N-33-93-B	gaj	os. Buschhof	-	Brocki Gaj	Brotsensche Busch SPWP 133.
N-33-93-B	mszary	Kl. Brotzener Mosse	Torfowisko	Brockie Małe Mszary	Kleine Brotzener Mösse Mb25 1067 (roku brak), Mb 1068.
N-33-93-B	mszary	Gr. Brotzener Mosse	-	Brockie Wielkie Mszary	Grosse Brotzener Mösse Mb25 1067 (roku brak).
N-33-93-B	wieś	Brotzen	Broczyno	Brocze	Brocz 1552, Brocz 1565 SHG cz. I, 106.
N-33-93-B	jezioro	Kl. Brotzen S.	Broczyno Małe	Brocze Małe	zob. niżej.
N-33-93-B	jezioro	Gr. Brotzen S.	Broczyno Wielkie	Brocze Wielkie	Brocze 1361 SHG cz.I, 106.
N-33-105-A	wieś	Brunk	Bronikowo	Brunkowo	Brunkow 1337, Bruncowo 1470 SHG, cz. I, 120.
N-33-93-C	gaj			Brzezinki	Bresinken SPWP 135.
N-33-94-C i D	wieś	Briesenitz	Brzeźnica	Brzeźnica	Lodzja 1577, Brzeźnica 1584 SHG cz. I, 127.
N-33-94-C i D	rzeka	Zamborster Fliess	Samborza	Brzeźnica	Bresnica 1254 PU II 5; Bresnica 1303 PU IV 2093 (kop. XVII w.), Briesenicza 1303, kop. 1610, Briesenitz 1549, Brzeźnica 1586 SHG, cz. I, 127.
N-33-106-C	młyn	Junkermühl	-	Brzozowy Ostrów	Brzozowy Ostrów przed 1682 SchGK 264.
N-33-117-A	młyn	Kottenhammer	Kuźniczka	Buczek	Hamer Bliższy 1565 SHG cz. I, 724, NG 123, Buczek 1631-1652.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-94-C	wieś	Jagdhaus	Budy	Budy	Budy 1769 WG 93, k. 500.
N-33-94-C	osada	-	-	Budzino	Budzino SPWP 136, Budzyn Schm. 32.
N-33-105-C	jeziro	Bogen	J. Bukowe	Bukowe Jezioro	Bokow Schr 105. Por. niżej nazwę wsi Bukowo.
N-33-117-A	góry	Bukawinnen- B-ge	Bukowiny	Bukowiny	Bukawinnen Berge Nb25 1568, 1934.
N-33-105-C	wieś	Buchholz	Bukowo	Bukowo	Bukowo 1564, 1580 SchGK 230.
N-33-105-D	jeziorko	Langer Buko	-	Bukowo Długie	Długi Bluka 1759 WG 93, 132.
N-33-105-D	jeziorko	Krummer Buko	-	Bukowo Krzywe	Krzywy Bukow 1759 WG 93, 132.
N-33-105-D	jeziorko	-	-	Bukowo Małe	Parvum Bukowo, Mały Bukow 1759 WG 93, 132.
N-33-105-D	jeziro	Buko	-	Bukowo Wielkie	Magnum Bukowo 1493, Wielki Bukow 1759 WG 93, 132.
N-33-106-A	las	-	-	Bukowy Gaj	Buck Busch Schm 43.
N-33-105-D	struga	Buko Fliess, Riechlicher Mühlenfliess, Buko Fliess, Prielang Fl [!], Bukofliess, Bukowfliess, Hammerfliess	Bukowa	Bukówka	Bukówka 1565, Bukowska 1565, Bukowka, Miskowa 1565 LWK 197, 199 SHG cz. I, 152-153. Odcinek rzeki począwszy od wsi Górnica nosi też nazwę Górnica.
N-34-106-A i C	folw. i oledry	-	-	Bukówko	Buckowke SPWP 148, Bukowe Schm 56.
N-33-93-D	jeziro	Gr. Büssensee	Busino	Bysze	Byze lacus, borra 1521, Bysse fundum desertum 1559, Buschaische Heide 1564, ville: Maior Bezen, Minor Beszen, Byezen 1577, Bessen villa 1592, Buszen villa 1593, Bezy 1603, 1629 Bysze, Byszeński Bór. SHG cz. I, 165.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-93-D	wieś			Byszki	Byski 1696 WG 64, 88, Byszki 1727 WG 124, 162.
N-33-93-D	jezioro	Kl. Büssensee	Byszno Małe	Bysze Małe	zob. wyżej pod Bysze.
N-33-93-D	bór	Büssenheide	-	Byszyński Bór	Byze lacus, borra 1521, Bysse fundum deilla 1592, Buszen villa 1593, Bezy 1603, 1626 Bysze, Byszeński Bór SHG cz. I 165; desertum 1559, Buschäische Heide 1564, ville; Maior Bezen, Minor Beszen, Byezen 1577, Bessen vel Byzen alias Byzlynski Bor. Transakcja Golczów 1712, WG 50, 97v, 98.
N-33-105-B	jezioro	Kl. Böthinsee	Bytyniec	Bytynek	Mały Bytynek 1759 WG 93, 132v.
N-33-93-D	jezioro	Grosser Böthin S.	Wielki Bytyń	Bytyń	Bytin 1228, Bythin 1599 SHG, cz. I, 163.
N-33-106-A	jeziorko	-	Żabie	Chude	Chude 1613 WG 15, 10, Chude Schm 43.
N-33-105-B	wieś	Quiram	Chwiram	Chwiram	Quiran 1337 (Landbuch), Zyerdma, Querina 1448, Quiram 1462, Znyerrawy, Querramy 1532, Kvirava 1557, Quierama 1578, Chwirama 1579, Chwierama 1709 (WG 68, 82), Quiram 1944 SHG cz. I, 249.
N-33-105-B	jeziorko	-	-	Chwiramskie Jezioro	Skwiramensis 1625 (wzm. 1661); Queramske 1654.
N-33-93-B	wieś	Gr. Zacharin	Starowice	Czachorzyn	Zacharino [jez.] SHG cz. I, 318, Zacharin SPWP 133; droga z Nadoryczy do Czochryna 1634 WG 24, 308v.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-93-B	struga	-	-	Czachorzyńska Struga	Zacharinicus rivus 1549, Zacharinische Flies 1559 [struga Czochryń]. SHG cz. I, 318.
N-33-105-A	wieś	Zadow	Sadowo	Czadowo	Sadow, Szadow 1337 (Landbuch), Czadow, Czadow 1435, Szadowo or. 1448, Sadowo 1462, Zado XVI w. (fals. Dat. Na 1251), Szadowa, Zadou 1552 i 1563 (rejstry poborowe), 1577 Cado (WG) - SHG cz. IV, 272.
N-33-105-A	jezioro	Wilhelmshofer S.	-	Czadowo Krzywe	Krummen Czadowo 1599 WG 9, 28v.
N-33-105-A	jezioro	Ziegelei S.	Jez. Szczygłe	Czadowo Wielkie	Grothen Cadow 1314 SHG cz. IV, 272.
N-33-105-A	gaj	-	-	Czadowski Gaj	Zadowsche Busch SPWP 140.
N-33-105-A	jezioro	Königs S.	-	Czadowko	Czadowko 1599 WG 9, 28v.
N-33-104-D	jezioro	Schwarze See	J. Czarne	Czarne	Czarne 1532 SHG cz. I, 294.
N-33-106-A	wieś	Zechendorf	Czechyń	Czechy	Czechy 1603 SchGK, 348.
N-33-92-A, N-33-93-D, N-33-94-C	rzeka	Rotes Fliess	[Rudnica]	Czerwona Rzeka	Rubeum Flumen 1549, [Czerwona Rzeka] 1565 SHG cz. I, 310-311, SHG cz. III, 89.
N-33-106-A	wieś	Vw. Dombrowo	Dąbrowa	Dąbrowa	Mb25 1418, 1935.
N-33-106-A	góra	Dombrowa B.	Dąbrowa	Dąbrowa	wys. góry 207,2 m.
N-33-105-D	jezioro	-	-	Dąbskie	Dępskie 1759 WG 93, 131v.
N-33-117-A	wieś	Eichberg	Dębogóra	Dębogóra	Dembogora 1631 NG 46, Dombrowo Schr 114.
N-33-93-D	wieś	Dammlang	Dębołęka	Dębołęka	Dembolonka przed 1641 SchGK 239.
N-33-93-C	wieś	Langhof	Toporzyk	Długi Dwór	Długie Dwor 1677 SchGK 278.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-105-C	jezioro	Dolgen See	Dołgie	Długie	Długie 1532 SHG cz. I, 356.
N-33-93-D	osada	Daber	-	Dobra	Dobra, Dobrno, Dobno od 1512. SchGK 2.
N-33-93-D	jezioro	Dabersee	Jez. Dobre	Dobre Jezioro	Dobra 1290 [1297] SHG cz. I, 366.
N-33-93-B, N-33-93-D, N-33-105-B	rzeka	Doberitz	Debrzyca	Dobrzyca	Doberyce 1361, Dobrzyca a. 1489 SHG cz. I, 368.
N-33-106-B	wieś	Borkendorf	Dobrzyca	Dobrzyca	Dobrzyca ok. 1600 SchGK 232.
N-33-106-C	wieś	Hasenberg	Dolaszewo	Dolaszewo	Dolaszewo 1585 SchGK 257.
N-33-106-A	jezioro	Langer See	Długie I	Dolne	Dolne 1613 WG 15, 10. Unter S. Schm 43.
N-33-104-D, N-33-116-B, N-33-93-D, N-33-105-B, N-33-105 C i D	rzeka	Drage	Drawa	Drawa	Draua 1237, Drawa 1254, Drawen 1350 SHG cz. I, 396.
N-33-104-D	wieś	Neuhochzeit	cz. wsi Przesieki [!]	Drawa	Drawa 1631 NG 95.
N-33-105-B	jezioro	Dreetz S.	Jez. Drzewoszewskie	Drzewce	Drewitz 1400, Drecz 1562 SHG cz. I, 401.
N-33-105-B	wieś	Dreetz	Drzewoszewo	Drzewoszewo	Drecki Ostrow, zwany Drzewoszewo SHG cz. I, 401.
N-33-105-C	jeziorko	-	-	Drzeźno Małe	Mały Drzec 1594 SHG I, 417.
N-33-105-C	jeziorko	Gr. Drietzsee	Wielkie Drzeźno	Drzeźno Wielkie	Drzyzno 1532, Wielki Drzec 1594 SHG I, 417.
N-33-105-C i D	wieś	Drahnaw	Drzonowo Waleckie	Drzonowo	Dronowe 1352, Drzonowo 1580 SHG cz. I, 420.
N-33-105-C	osada	Dype	Jeleni Róg	Dudka	Dutka 1683 NG 44.
N-33-105-C	jezioro	Dyper See	Dubie	Dupka	Dupka 1532 SHG cz. I, 426, Dupsche See Schm 55.
N-33-117-A	puszcza	-	-	Dzierżazna	Dzierżazna 1546 SHG cz. I, 434, Dzierżazna, wielki las 1546 SHG cz. I, 434.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-105-C i D	jeziro	Kl. Drensen S.	Dzierżążenکو	Dzierżążenکو	Dzierżazenکو 1546 SHG cz. I, 434.
N-33-105-C i D	struga	Kl. Drensen Fl.	Dzierżążna	Dzierżążna	Dzierżassna 1565 LWK 194, 198, SHG cz. I, 434.
N-33-117-A	jeziro	Gr. Drensener See	Dzierżążno	Dzierżążno	Dzierżąssno 1565 LWK 198.
N-33-105-B	wieś	Gr. Drensen	Dzierżążno Wielkie	Dzierżążno	Dzierżąssno 1565 SHG cz. I, 434.
N-33-105-C i D	wieś	Kl. Drensen	Dzierżążno [!] Małe	Dzierżążno Małe	Dzierżazno Minus 1592. SHG cz. I, 434. Zob. Uwaga pod hasłem Dzierżążna.
N-33-105-B	jeziorko	Klardrensensee	Jez. Kacze	Dzierżne Małe	Por. niżej Dzierżne Wielkie.
N-33-105-B	jeziro	Klardrensensee	Jez. Kacze	Dzierżne Wielkie	do Dzierżona jeziora 1567 PG 114, 139; dwie jezorcze Dzierżnye 1562 PG 106, 556v; Derhen Maius, Minus 1599 WG 9,149v.
N-33-105-B	wieś	Dyck	Dzikowo	Dzikowo	Dykowo 1448, Dikowo 1563, pohl. Dykowo Schr 106.
N-33-105-C i D	łąka	-	-	Gapa Wielka i Gapa Mała	Gapa 1565 SHG I 459-460, Małe Gapa Schr 114.
N-33-106-C	młyn	Kegelsmühl	Kłoda	Gędek	Gędek 1586 WG 12, 310.
N-33-105-B	jeziro	-	-	Glinki	Glinki 1562 PG 106, 556v, Linken 1759 WG 93, 132 SPWP 141.
N-33-116-B	jeziorko	Tief-See	Borowe jeziro	Głęboczek	Głamboczek 1532, Głemboczek 1565 SHG cz. I, 484.
N-33-106-A	jeziorko			Głochotczyno	Lachotken See, Głochotki [jez.] 1606 WG 13, 27v.
N-33-106-A, N-33-106-B, N-34-106-A i C	struga	Lachotkaffless	Ruda	Głochotnica	Głochotki [jez.] 1606 WG 13, 27v., WG 14, 226-226v.
N-33-117-A	jeziro	Schulz S.	J. Puste	Głodnik	Głodnik 1565 I 198. SHG cz. I, 489.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-93-D	jeziro	Gladensee	Głodno	Głodno	Gladen Schr 97.
N-33-106-A	wieś	Klawittersdorf	Głowaczewo	Głowaczewo	Głowaczewo 1590 SchGK, 271.
N-33-104-D	jeziorko	Kl. Glöchen	-	Glüche Male	
N-33-104-D	jeziro	Gr. Glöchen	-	Glüche Wielkie	
N-33-105-C i D	wieś	Jagolitz	Jaglice	Gogolice	Gogolicze 1448, Gogolcze 1581 SHG cz. I, 513, Gogulcze Schr 105.
N-33-105-C i D	góra 107	-	-	Gogółcza Góra	Gogolcza Gora 1558 SHG cz. I, 513.
N33-105-C	wieś	Gollin	Golin	Gołęża	Goliaza ok. 1548, Golyascha 1532, Goleza 1545 SHG cz. I, 537, Gołęża 1631 NG 77.
N-33-105-B	wieś	Arnsfelde	Gostomia	Gostomia	Arnsfeld 1337, Gostomia 1556 SHG cz. I, 6.
N-33-117-B	wieś	Gornitz	Górnica młyn	Górnica	Górnica 1631 NG 79.
N-33-105-C	łąka	Grabken Wiese	-	Grabkowa Łąka	Grapken See Schm 55.
N-33-106-A	jeziorko	Grabau-See	Tupadły	Grabowo	Grabow Schr 106.
N-34-106-A i C	struga	-	-	Grzmiący Zdrój	Grzmiący Zdrój 1565 SHG cz. I, 716.
N-33-94-D	jeziro	Stausee	Jeziro Jastrowskie	Gwda	Jeziro zaporowe na Gwdzie k. Jastrowia.
N-33-94-D	rzeka	Küddow	Gwda	Gwda	1260 LorSNH 57; Gwda 1349, Glda 1440, Coddow 1414, Łgda 1582/92 SHG cz. I, 721.
N33-105-C	jeziro	Gamelsee	Gomolno	Jamno	Jamno 1532 SHG cz. II, 13, Jamen See Schr 105.
N-33-105-C	wieś	Hansfelde	Gieczynek	Janowo	Janow Schr 114, NG 90.
N-33-106-C	Wieś	Kl. Wittenberg	Jaraczewo	Jaroszewo	Jaroszewo 1641 SchGK 274.
N-33-105-D	struga	-	-	Jarząbkowy Zdrój	Jarząbkowy sive Margrabski Zdroj 1586 SHG cz. II, 50-51.
N-33-94-C i D	miasto	Jastrow	Jastrowie	Jastrowie	Jastrowie 1580 SHG cz. II, 86.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-94-D	jeziro	Kl. See	Jastrowie Małe	Jastrowie Małe	Jastrowie Małe 1565 SHG cz. II, 59.
N-33-94-D	jeziro	Gr. See	Jastrowie Wielkie	Jastrowie Wielkie	Jastrowie 1565 SHG cz. II, 55-57.
N-33-94-C i D	górk	Jastrower Berge	Jastrowskie Górk	Jastrowskie Górk	Mb25 1162 z r. 1929.
N-33-105-C i D	górá	-	-	Jatna Góra	Janrcken Berg SPWP 146.
N-33-105-C i D	jeziro	-	-	Jatno	Jathno 1532 SHG cz. II, 63, Gatke Schr 105, Jancken S. SPWP 146.
N-33-105-C	uroczysko	-	-	Jaźwcowe Doły	Jaźwcowe Doły 1594 SHG cz. I 319.
N-33-105-C	jeziro	Jungfernsee	Jeziro Dziewicze	Jąderka	Jąterka 1759 WG 9, 131v.
N-33-105-D	jeziorko	Gellen	Jeleń	Jeleń	Jalen 1759 WG 93, 182.
N-33-105-B	łąká	Der Jendra	-	Jędra	Mb25 1417 z r. 1940.
N-33-106-B	górá	-	-	Kalitka	Kalitken B. SPWP 142.
N-34-106-B	górá	-	-	Kalitka	Kalitken B. SPWP 26.
N-34-106-B	bóló	-	-	Kalutki	Kalitken Br. Schm 43.
N-33-105-C	jeziro	Kemmin See	Kamień	Kamień	Kamyen 1532, Camin 1559 SHG cz. II, 114.
N-33-106-C	pagórk	-	-	Kapotki	Kapotken. SPWP 148.
N-33-117-A	łąká	Karauschen-bruch	Karasie	Karasie	Mb25 1418 z r. 1935.
N-33-106-C	jeziorko	Karauschen Pfuhl	Karasiowe Jezioro	Karasiowe Jezioro	Mb25 1337 z r. 1929. [dwa jeziora osobne o jednakowych nazwach].
N-34-106-A	jeziorko	Karauschen		Karasiowe Jezioro	Mb25 1338 z r. 1889. [dwa jeziora osobne o jednakowych nazwach].
N-33-105-A	struga	-	-	Karwica	Karwyczflis 1599 SHG cz. II, 144, Kretz Fl. M25 1830.
N-33-93-C	jeziro	Kl. Kaatz S.	Małe Kacze	Karwiec Mały	ambo stagna Karwes oraz ambo stagna Kuves - dokument lokacyjny dla Frydlandu 1314 wymienia 2 pary [różnych!] jezior. Parvum Kobitz XVI w. SHG cz. II, 144, 150-151.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-93-C	jezioro	Gr. Kaatz S.	Jez.Wielkie Kacze	Karwiec Wielki	ambo stagna - jak wyżej. Magnum Kobitz XVI w. Gross Kabitz 1564, Wielki Karwycz 1599 SHG cz. II, 144, 150-151.
N-33-105-D	jeziorko	Kavelsee	-	Kawel	Kamel S. SPWP 147.
N-33-106-A	jeziorko	Kl. Kamel-See	Małe Kamolno	Kawel Mały	Kamel 1626 SchGK 179. [2 jeziora].
N-33-106-A	jezioro	Gr. Kamel-See	Wielkie Kamelno	Kawel Wielki	Kamel 1625 SchGK 179.
N-33-106-C	młyn	Klapstein	Cyk	Klapski Młyn	Klapski Młyn 1571 PZ, WG. Por. uwaga w SHG cz. II, 196 [ok. 1640].
N-33-93-D	las	-	-	Klemin	Klemin 1634 WG 24, 308v.
N-33-93-D	błota	-	Zalewy Nadarzyckie	Klemińskie Błota	Clemin Br. Schm 97.
N-33-93-D	jezioro	Kleminsee-	J. Berlińskie	Klemińskie Jezioro	Klamun 1593, Klemińskie 1634 WG 24, 308v.
N-33-105-A	jezioro	Kl. Klepelsee	-	Klepel Mały	
N-33-105-A	jezioro	Gr. Klepelsee	-	Klepel Wielki	
N-33-105-D	błoto	-	-	Klepki	Klepken Bruch Schm 55.
N-33-117-A	góra	Klodden-Berge	Kłodna Góra	Kłodna Góra	
N-33-117-A	jezioro	Klodden-see	Kołędy Królewskie	Kłodno	Kłodno 1565 SHG cz. II, 210.
N-33-106-C	wieś	Kappe	Kępa	Kłodzia	Kłodzia 1599 SchGK 264.
N-33-105-B	las	Klotzow	-	Kłosowo	Klossowo, Klosewo 1651 WG 28, 198v.
N-33-105-C	jezioro	Kl. Kochlin	Małe Kochlino	Kochlino Małe	Małe Chochlino 1532, Chochlino 1558 SHG cz. I, 197.
N-33-105-C	jezioro	Gr. Kochlin See	Wielkie Kochlino	Kochlino Wielkie	Chochlino 1532, Maior Kochlin 1574 SHG cz. I 197.
N-33-117-A	wieś	Gross Kotten	Kocień Wielki	Kocień	Kocien 1631, Kotnia 1632, Hotno 1642 NG 121, 142.
N-33-105-C i D	droga	-	-	Kołodziejska Droga	Kołodziejska Droga 1546 SHG, cz. II, 268.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-105-C i D	bród	Schlopper Fuhr	Człopski Bród	Kołodziejski Bród	Kołodziejski Brod 1546 SHG cz. II, 268.
N-33-104-D	jeziorko	Königs S.	-	Konwiersz	Conviersch 1565 LWK 198, Conuiersch łąka NG 53, 1564.
N-33-105-B, N-33-93-D	jeziorko	Köpenick	Kopanik	Kopanik	Koepnik Schr 97.
N-33-105-A	blota	-	-	Kopinki	Kopinke Br. Schm 42.
N-33-93-C	rzeka	Finofliess	Korytnica	Korytnica	Kortenicz Wilit 1314 SHG, cz. II, 142.
N-33-105-A	rzeka	Mühlen Fliess	Korytnica	Korytnica	
N-33-105-A	jeziorko	Körtntizer S.	Jez. Korytnickie	Korytnickie Jezioro	Kortenites 1314 SHG cz.II, 332.
N-34-106-A i C	młyn wodny	mł. w osadzie Koschütz	os. Koszyce	Kosiczek	mł. Cossiczek 1590, Kossicz 1592, Kossicz SHG cz. II, 322-323.
N-34-106-A i C	droga	-	-	Kosieczna Droga	Kosieczna 1592, z młynika do Skrzatusza SHG cz. II, 313.
N-34-106-A i C	struga	-	-	Kosieczny Zdrój	Kossiczni zdroj 1565 SHG cz. II, 322-323.
N-33-106-C	las	-	-	Kotunia	Kotonia, Kotunia, Kotania 1586/92 SHG cz. II, 414-415.
N-33-106-C	wieś	Kattun	Kotuń	Kotuń	Gross Kotten 1614, Kotnia 1631, Kocien 1632, Chotnia 1653 NG 120-122; por. las Kotunia.
N-33-94-D	bród	-	-	Kozi Bród	Kozibrod 1588 SHG, cz. II, 425.
N-33-94-D	las	-	-	Kozi Las	Kozi Las 1588 SHG, cz. II, 525.
N-33-94-D	blota			Kozie Błota	Ziegen bruch SPWP 136.
N-33-94-C i D	górką			Kragła Górka	Crongli B. SPWP 136.
N-33-94-C, N-33-94-D, N-33-106-A i B	struga	Rohra	Rurzyca	Krępnica	Crampnica 1480, Krempa 1561, Krępa Struga 1609 SHG cz. II, 447.
N-33-94-C	jeziorko	Langer Kramskensee	Długie Krapsko	Krępsko	Krąpsk 1590 SHG cz. II, 446.
N-33-106-A, N-33-94-C	jeziorko	Obersee	Górne Krapsko	Krępsko Łekawe	Krambskie Lekawe SHG cz. II, 446.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-106-A	jezioro	Dammscher See	Dębno	Krępsko Spodnie	Krąpsko Podnie 1565; Na Podniu 1609 SHG cz. II, 447.
N-33-94-C	jezioro	Kl.Kramsken see	Małe Krąpskoo	Krąpsko Wyższe	Wisze Kromsko 1602 SHG cz. II, 446.
N-33-106-A	jezioro	Mittelsee	Średnie Krąpsko	Krąpsko Radlino	Krąpsko-Radlino 1565 SHG, cz. II, 447.
N-33-105-C	jezioro	Krebs See	Rakowiec	Krewiec	Krewcz 1532 SHG cz. II, 447.
N-33-105-A	osada	Crampe	Krępa	Krępa	
N-33-106-B	wieś	Kramske	Krąpsko	Krępa	Krempa ok. 1600 SchGK, 276, Schr 107.
N-33-105-A, N-33-105-B	zatoka	Kl. Krampesee	Mała Krępa	Krępa Mała	
N-33-105-A	struga	[Kramp]	-	Krępa Struga	[struga] Kramp [XVI w.] SHG cz. II, 442.
N-33-105-A	jezioro	Cramper S.	Krępe Jezioro	Krępe Jezioro	[struga] Kramp [XVI w.] SHG cz. II, 442.
N-33-105-B	las	Krampsche Werder	-	Krępski Ostrów	Krampsche Werder Mb25 1335 z r. 1937.
N-34-94-C	droga	-	-	Królewska Droga	Hinc directe in via de Machelin ad Krono versus Konigsfort ducentem ... 1251 (falsyfikat z pocz. XVI) Syska 161.
N-34-94-C	bród	Königsfort		Królewski Bród	[Królewski Bród], Königsfort [pocz. XVI w.] SHG cz. II, 470.
N-33-106-A	pagórek	-	-	Krucha Góra	Kruche B. Schm 43.
N-33-93-D	góra	-	-	Kruszkowy Ostrów	Kruschken Werder SPWP 141.
N-33-93-C	jezioro	-	-	Krystianki Małe	Christianensis lacus minor 1514 lub 1527 Syska, przypis 83.
N-33-93-C	jezioro	Gr. Christianchen	Krzesiny	Krystianki Wielkie	Christianensis lacus maior 1514 lub 1527 Syska, przypis 82.
N-33-105-D	las	-	-	Krzyczyn	Krzyczyn 1586 SHG cz. II, 493. [Na tym obszarze osadzono wieś Róża i Nowy Dwór. Zielona linia oznacza granice lasu.]

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-105-D	jeziorko	–	–	Kulowe Jezioro	Kulowe S. SPWP 147.
N-33-93-D	wieś	Latzig (Alt)	Laski Wałeckie	Laski	Latzke, Lacke 1251 (fals. K. XVI w.), Lecken 1290 SHG cz. II, 577; locum ville, qui dicitur Kawrenz las 1314 KW II 311.
N-33-93-D	jeziorko	Schulze S.	Rybie	Laski	Latzke, Lacke, 1251, (fals.k. XV w.), Lecken 1290 SHG cz. II, 577.
N-33-106-C	wieś	Riege	Leżenica	Leżenica	Lezenice 1697 SchGK 312.
N-33-106-A	jeziorko	Linowo	Linowo	Linowo	Mb25 1337 z r. 1929.
N-33-105-C	jeziorko	Linow See	Linowisko	Linowo	Lynowo 1532 SHG cz II, 599.
N-33-105-C	bloto	–	–	Linowskie Błota	Linowskie Błoto 1594 SHG cz. I, 319; Linosch Br Schr 105.
N-33-105-C i D	jeziorko	Lippinken	Lipinki	Lipiny	Lipiny 1565 SHG cz. II, 599.
N-33-106-A	jeziorko	Lebehnekese	Łubianka	Lubianka	Lubionka ok. 1500 SchGK 280.
N-33-106-A	wieś	Alt Lebehneke	Stara Łubianka	Lubianka	Lubyanka 1454, Liubianka 1563 SHG cz.III, 62.
N-33-105-A	jeziorko	Lübtowsee	Lubiatołskie Jez.	Lubiatoł	Lubbetow 1331, Liptowto 1759 SHG cz. II, 613.
N-33-105-A	wieś	Lubsdorf	Lubiesz	Lubiesz	Lubisdorp, Lubesdorp 1337 SchGK 282.
N-33-105-B	wieś	Lüben	Lubno	Lubno	Liubno 1552 SHG cz. II, 657.
N-33-105-D	jeziorko	Logosee	Długie	Lubodziesz	Lvbodesch 1532 SHG cz. IV, 658, Lobodziesz XVIII w.
N-33-117 -A	las	Lubser Wald	Wielkolubski Las	Lubsk	las i bagna Luptze, Lufe, Lupe, Luwce przed 1782 NG 136.
N-33-117-A	wieś	Klein Lubs	Lubcz Mały	Lubsk Mały	Lubtze, bagna NG 67 1764.
N-33-117 -A	wieś	Gross Lubs	Lubcz Wielki	Lubsk Wielki	wieś powstała na obszarze lasu w końcu XVIII w.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-106-A	jezioro	Schwanen See	Kolpino	Łabędź	Łabędź 1657 WG 41, 17-18.
N-33-105-D	wieś	Zaskerhütte	-	Łaska Pańska	Laska Panska WG 67, 118.
N-33-93-D	młyn	Lanker M.	-	Łęczny Młyn	uroczysko; Lanker M[ühle] Mb25 1250 z r. 1919.
N-33-105-A	jezioro	-	-	Łęknica	Löcknitz. SPWP 140, Lucknitz S., Schm 42.
N-33-105-C i D	blota	-	-	Łobezki	Labbescken Br. SPWP 146.
N-33-105-D	struga	Lemnitzer Fliess	Łomnica	Łomnica	Lomnicza, Zglinicza 1548 SHG cz. III, 49.
N-33-106-C	rzeka	Lemnitzer Fliess	Łomnica	Łomnica	Lomnicza 1548 SHG cz. III, 49.
N-33-105-A	jezioro	Lobitzer S.	Jez. Łowickie [?].	Łowickie Jezioro	Lobitzer S. SPWP 134.
N-33-105-A	wieś	Alt Lobitz.	Łowicz Walecki	Łowicz	Lobis 1337, Łowicz 1470 SHG, cz. III, 60.
N-33-93-D	wieś	Machlin	Machliny	Machliny	Machelin 1361, Machlini 1577 SHG cz. III, 72.
N-33-93-D	jezioro	Schulzsee	Jez. Soltyskie	Machliny Małe	zob. niżej Machliny Wielkie.
N-33-93-D	jezioro	Schmiedesee	Kuźnica	Machliny Wielkie	Macheline 1361, Machlin 1564 SHG cz. III, 72 [grupa 2 jezior].
N-33-105-A	wieś	Marzdorf	Marcinkowice	Marcinkowice	Marthinkouicze 1448 SHG, cz. III, 87.
N-33-93-B	bród	-	bród	Margrabin Bród	Margrabin Bród 1565 SHG cz. III, 88.
N-33-93-B	droga	Heerstrasse	Droga Broczyńska	Margrabska Droga	[Margrabska Droga] XV w. SHG cz. III, 89.
N-33-105-A	wieś	Marthe	Martew	Martwia	Marta 1331, Martha 1337, Marhwa 1545, 1563 SHG cz. III, 92.
N-33-105-A	jezioro	Aller Marthesee	Martwe	Martwia Stara	1245 - połowa XVI w. [KDW I 249, falsyfikat czarnkowski]; Stara Marthwia 1545 SHG cz. III, 93.
N-33-105-D	wieś	Mellentín	Miełęcín	Miełęcín	Mellentyn 1349, Melentin 1417 SHG cz. III, 114.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N -33-105-A i B	struga	-	-	Mielińska Struga	flumen Melinska 1650, fluvius Melinska, Mielenfleyt 1659, Mielenfleyt 1659 WG 28, 47v, 53, WG 41, 182v.
N-33-105-B	jeziorko	Mellensee	Mielno	Mielno	Mielno 1645, 1652 WG 28, 193v.
N-33-93-B	wieś	os. Brotzen Gut	os. Miłkowo	Miłkowo	Milekow 1361 SHG cz. III, 163; Milken Busch Schm 31.
N33-105-C	jeziorko	Mehlgastsee, Schmaller Mehlgast See, Gr. Mehlgast See	Miłogoskie Jeziorko, Wielkie Miłogoskie Jez.	Miłogoszcz	Mylgast, Melgast 1331 SHG cz. II, 163. [Są 2 albo 3 jeziora M.!]]
N-33-105-C	wieś	Mehlgast	Miłogoszcz	Miłogoszcz	Milegosch 1337, Miłogoszcz 1577 SHG cz. III, 163.
N-33-105-C	jeziorko	Gr. Teich	Wielki Staw	Młyński Staw	Staw Młyński 1532 SHG cz. IV, 657.
N-33-117-A	młyn	Mischke	Mniszki	Mniszek	Mniszek 1631 NG 148.
N-33-105-B	wzgórze	Miesken Berg	-	Mniszkowa Góra	Misken B. SPWP 147.
N-33-93-D	wieś	Rederitz	Nadarzyce	Nadarzyce	Nadoricz 1586 SHG cz. III, 228; Nadoricz 1586 WG 3, 4v.
N -33-105-A	wieś	Kl. Nakel	Nakielno	Nakielno	Nakel 1349, Nakielno 1462 SHG cz. III, 252.
N-33-105-B	zátoka	Nakeler Lanke	Nakielska Łąka	Nakielska Łąka	Łąka u Bytynia 1759 WG 93, 132v.
N-33-105-B	las	Naklitz	-	Naklice	przy jez. Nakło Mb25 1336 z r. 1937.
N-33-105-B	jeziorko	Nakelsee	Nakło	Nakło	Nakło 1567, 1599, Nakło 1759 WG 2, 21v, WG 9, 149v, WG 93, 132v.
N-33-105-D	struga	Niekosker Mühlenfluss	Niekurska Struga	Niekurska Struga	por. silva Nyekursko 1545 PG 87, 304v.
N-33-105-D	rzeka	Niekosker Mühlenfluss	Niekurska Struga	Niekurska Struga	Niekursko, (las) 1548 PG 87, 304v.
N-33-105-D	wieś	Niekosken	Niekursko	Niekursko	Niekursko 1646 SHG cz. III, 259.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-117-A	jezioro	Kl. Ratzig-see	Mały Raczek	Nieradz Mały	Nieradz Mali 1565 SHG cz. III, 277; Kl. [Ratzeke, SPWP154].
N-33-117-A	jezioro	Gr. Ratzig-S.	Duży Radzyń	Nieradz Wielki	Nieradz Wielki 1565 SHG cz. III, 277; Grose Ratzeke SPWP 154.
N-33-93-C	wieś	Nierosen	Nieradz	Nierasz	Nierzyn SchGK 291, Schr 96.
N-33-93-C	jezioro	Kl. Nierosener S.	Mały Nierodzim	Nierasz Mały	Nyrocze 1314, Nierossi 1592, Nierzem 1595 SHG cz. III, 277.
N-33-93-C	jezioro	Gr. Nierosener S.	Wielki Nierodzim	Nierasz Wielki	Nyrocze 1314, Nierossi 1592, Nierzem 1595 SHG cz. III, 277.
N-33-93-D	jezioro	Nieriemensee	Nierybne	Nierybne	Nieremen 1570, Nierinin 1577 SHG cz. III, 277; Nieriben Schr 97; Nehring Schm 55.
N-33-105-D	jeziorko	Neriem	-	Nierybne	Mb25 1417 z r. 1940.
N-33-93-D	leśniczówka	F. Neugut	-	Nowe	Nowe Schr 97.
N-33-105-C	rola	-	-	Nowiny	Nowiny 1594 SHG cz. I, 319.
N-33-106-A	wieś	Neuhof	-	Nowy Dwór	Nowy Dwor 1586 SHG cz.III, 335.
N-33-93-D	wieś	Appelwerder	Jabłonowo	Obelin	Obelin przed 1773 SchGK 224.
N-33-105-B	jezioro	Kl.[Wuckel S.]	-	Okole Małe	Kl.Wockuhl M25 z r. 1878; Mb25 1251 z r. 1934 Kl. Wuckel S. k. Lubna.
N-33-105-C	jeziorko	Kl. Wutkaule	-	Okole Małe	Kl. Wutkaule Mb25 1416 z r. 1937 na S od Mielęcina.
N-33-105-B	jezioro	Gr. Wuckel S.	Wielkie Okole	Okole Wielkie	Gr. Wuckel S. Wockol Schr 97; Mb25 1250 z r. 1911, Mb25 1251 z r. 1934 k. Lubna (k. jeziora Dretz).
N-33-105-D	jeziorko	Wutkaule	-	Okole Wielkie	Gr. Wutkaule Wockuhl SPWP 146; Mb25 1416 z r. 1937 (bliżej Mielęcina).

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-93-C	jezioro	Wuknik S.	Orłowo	Okonek	Wuckenick 1564 SHG cz. III, 419. [k. wsi Orla].
N-33-106-A i C	jeziorko	Kleiner See	Nerka	Okoninko Małe	Okoninko 1613 WG 15, 10; Bars S. Schm 43; Kl. See [w Tarnowie] SHG kartoteka. [k. Tarnowa].
N-33-106-A	jeziorko	Grosser See	-	Okoninko Wielkie	Okoninko 1592 WG 12, 284v. [k. Tarnowa].
N-33-105-B	łąka	-	-	Okonkowa Łąka	Wucknicksche Bruch SPWP 141. [k. Lubna].
N-33-105-B	łąka	-	-	Okonkowe Błota	Wucknicksche Bruch SPWP 141. [k. Lubna].
N-33-105-D	jezioro	Kühen See	Okunie	Okunie	Kohnen S. SPWP 147. [k. Trzcianki].
N-33-105-B	jeziorko	-	-	Okunik	Okunko, Okunik 1652 PG 701, 621. [k. Piławki].
N-33-93-C	jezioro	Wuknik S.	Okuninek	Okuninek	Wukken 1594 SHG cz. III, 419. [k. wsi Nierasze].
N-33-105-B	jezioro	Wuckniksee	Mały Bytyń	Okunko	Okunko 1562 PG 106, 55v; Wuknik 1759 WG 93, 132v. [k. Bytynia].
N-33-105-B	jeziorko	-	-	Okunko	Okunko seu Okulko 1651 WG 28, 195 i 199; Bars See Schm 42. [k. Strączna].
N-33-106-A	błoto	Schultzen Bruch	-	Okunko	Okunko 1438 SHG, cz. IV, 488. [jez. z prawem użytkowania przez sołtysa, k. Skrzatusza].
N-33-93-D	struga	Ellerfliess	-	Olszanka	Olszanka Schmitt 8.
N-33-93-C	wieś	Wordel	Orle	Orla	Orla 1448 SHG, cz. III, 49.
c3424	jezioro	Kl. Wordel S.	Orle Małe [?]	Orle Małe	Kl. Worle SPWP 134; wieś Orla 1448 SHG cz. III, 449.
c3424	jezioro	Gr. Wordel See	Wielkie Orzełskie Jez.	Orle Wielkie	Grosse Worl See SPWP 134; wieś Orla 1448 SHG cz. III, 449.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-93-C	jezioro	Gr. Wordel S.	Wielkie Orzełskie Jez.	Orle Wielkie	Gr. Worl SPWP 134.
N-33-104-D	wieś	Hochzeit	Osieczno	Osieczno	Cochetze 1422, Osieczno przed 1424 SHG cz. III, 471.
N-33-94-C i D	struga	Wutzke	Oska	Oska	Wutzkerfliess (pólnisch Wodecka) SchJas 6.
N-33-104-D	jezioro	Bahrenortsee	Jez. Ostrowieckie, Ostrowiec	Ostrowite	Ostrobythe 1532, Wostrowythe 1559, Wusterwitz kon. XIV w. SHG cz. III, 510.
N-33-106-A	jeziorko	Kl. Wusterwitz-See	Czarne Jezioro	Ostrów Mały	Ostrowy 1626 SchGK, 179. [2 jeziora]. Por. niżej.
N-33-106-A	jezioro	Gr. Wusterwitz-See	Wielki Ostrowiec	Ostrów Wielki	Ostrowy 1626 SchGK, 179. [2 jeziora].
N-33-105-D	pagórek	–	–	Pachołki	Pacholken B. Schm 55.
N-33-94-C i D	las	Jastrower Stadtforst	Jastrowski Las	Pakoski Las	Pakoski Las SchJas 7.
N-33-105-D	uroczysko	–	Pańska Łąka	Pańska Łąka	Lonka Panska folw 1669 NG 261.
N-33-117-A	młyn	Filehner Papiermühle	–	Papiernia	Papiernia 1652 NG 195.
N-33-105-C	jezioro	Kl. Petznick S.	–	Piasieczno	Piasieczno Mł. 1532, MalePiasieczno 1532 SHG cz. III, 641.
N-33-93-D	wieś	Petznick	Piecznik	Piasiecznik	Peczenik 1411-14 SGH cz. III, s.628.
N-33-93-D	jezioro	Petznick	Jez. Piecnickie	Piasieczno	
N-33-104-D	jezioro	Kl. Petznick	Piasieczno Małe	Piasieczno Małe	Male Pyasieczno 1932 SHG cz. III, 642.
N33-105-C	jezioro	Kl. Petznicksee	Piasieczno Małe	Piasieczno Małe	Piasieczno Male 1532 SHG cz. III, 641-642.
N33-105-C	jezioro	Gr. Petznicksee	Piasieczno Wielkie	Piasieczno Wielkie	Piasieczno Wyelkye 1532 SHG cz. III, 641-642.
N-33-105-C	jezioro	Gr. Petznicksee	Piasiecznik Wielki	Piasieczno Wielkie	Piasieczno Wlk. 1532 SHG cz. III, 641.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-106-A	wieś	Sagemühl	Ostrowiec	Piła	Piła 1619 SchGK 318.
N-34-106-A i C	miasto	Schneidemühl	Piła	Piła	Piła 1449, Pyła 1522 SHG cz. III, 665; pohl. Piła Schr 107 i 115.
N-33-116-B	uroczysko	Drageschneide-mühl	Pilsko	Piła	Piła nad Drawie Schr 114.
N-33-92-A	rzeka	Pilow	Piława	Piława	Piławe [1290] 1549 SHG cz. III, 670.
N-33-105-B	struga	Pilow Fliess	Piławka	Piławka	Piła 1569 SHG cz. III, 665; Pilo 1569 SHG cz. III, 695; Pielawka 1652 PG 701, 635v., preidium Pielawka 1652 WG 28, 196v.
N-33-94-C i D	rzeka	Die Plietnitz	Pliitnica	Pliitnica	Plytnitze 1549, Pletfice 1592 SHG cz. III, 692.
N-33-94-C i D	rzeka	Tusch Gr.	Ptusza	Plusza	Tusche 1485, Plusza 1569, Plusza 1588 SHG cz. III, 914; Ptusza XVII w. SchJas 6 i 154.
N-33-105-A	rzeka	Plötzen Fliess	Płociczna	Płociczna	Płoczownicza 1558, Plocza 1559, Płociczna 1594 SHG cz. III, 695.
N-33-105-C	jezioro	Plötzensee	Płocice	Płociczne	Płocicznycze 1532 SHG cz. III, 675.
N-33-105-A	jezioro	Plötzsee	Płocica	Płocie	Plyocenzay 1532 SHG cz. III, 696.
N-33-105-A	jezioro	Plötzsee	Płocica	Płocie	Plocz 1532, Plocze 1559 SHG cz. III, 696.
N33-105-C	jezioro	Plotzen See	Płociczno	Płocie Wielkie	Lacus Magnus Plocz 1559 SHG cz. III, 696.
N-33-105-C, N-33-117-A	jezioro	Plumkensee	Jezioro Perlite	Płonik	Parvus Płonnyk 1546, Płonik 1565 SHG cz. III, 696.
N-33-106-A	jeziorko	Plantsch-See	-	Płońsk	Płońsk 1657. WG 41, 17; Plancke S. SPWP 141.
N-33-94-C i D	osada	Betkenhammer	Ptusza	Ptusza	Piła Ptusza XVI-XVII w. SchJas 6.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-104-D, N-33-105-C, N-33-116-B	struga	Pennowfless, Kuhlbarsch	Kanał Szcuczczarz, Szcuczczna	Pniewa	„am Bach Pniewy” k. młyna Blekot 1653 NG 182.
N-33-105-C	jezioro	Barsch See	-	Pniewko	Pniewko 1565 SHG cz. III, 696.
N-33-105-C	jezioro	Pennow See	Pniewo	Pniewo	Magnum Pnyewi 1546 SHG cz.III, 656.
N33-105-C	jezioro	Pinnowsee	Pniewo	Pniewo Wielkie	Groten Pinnow 1331 SHG cz. III, 696. k. Tuczna.
N-33-94-C i D	osada	Ob. Theerofen	Smolary	Podperzywnik	Podperzywnik 1660 SchJas 338.
N-33-106-C	struga	Krummer Fliess	Krępica	Pokrzywnica	Pokrzywnicza 1592 SHG cz. III, 720.
N-33-106-C	wieś	Krumfliess	Pokrzywnica	Pokrzywnica	założenie wsi ok. 1592 SHG cz. III, 720.
N-33-94-D	droga	Pollacken Weg	-	Polska Droga	Polackenweg SchJas 7.
N-33-105-A	góra	Kies B.	-	Polska Góra	Polacken B. SPWP 140.
N-33-106-A	łąka	Pollack Bruch	-	Polska Łąka	Pollaken Wese Schm 42.
N-33-106-B	łąka	-	-	Polski Łęg	Lang, Polaken W. Schm 43.
N-33-105-B	błoto	Pollacken bruch	-	Polskie Błota	Polaken Bruch Schr 106. Dwa różne obiekty.
N-33-105-A	błoto	-	-	Polskie Błota	Polaken Br. Schm 42. Dwa różne obiekty.
N-33-105-B	górkę	-	-	Polskie Górkę	Polacken Berge Schm 42.
N-34-106-A i C	struga	Klappsteiner Fliess	-	Posiek	Posiek 1586 SHG cz. III, 789.
N-33-94-C i D	łąka	-	-	Prochownik	Rochenden Schm 32, Prochendik SchJas 7.
N-33-105-A	wieś	Alt Prochnow	Próchnowo	Próchnowo	Prochnow 1400, Prochno 1588 SHG, cz. III, 820.
N-33-105-C	jezioro	Kl. Prietzke	-	Pruski	Pruski 1558 SHG cz. III, 824.
N-33-105-C	jezioro	Gr. Prietzke	-	Prusy	Prussi 1532 SHG cz. III, 824.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-105-C	wieś	Prellwitz	Przelewice	Przelewice	Pyecziska alias Przelewyc 1412, Pieczyska 1631 SHG cz. III, 646 i 834, NG 180.
N-33-104-D	wieś	Wiesental	Przesieki	Przesieki	Prosszekel 1600 SHG cz. III, 687; zob. jeziorka poniżej:
N-33-104-D	jeziorko	Krug S.	-	Przesiekierko	Malle Przyszyerze 1532, Przessiekierki 1546; Przissiekierko 1565 SHG cz. III, 858.
N-33-104-D	jeziorko	Schulz-See	Przesieki	Przesiekierze	Przessykyerze 1546, Przissiekierze 1565 SHG cz. III, 858.
N-33-105-C i D	struga	Prielang Fl.	-	Przyłęcznica	Przilancznycza 1546 SHG cz. III, 893; Prielang Schr 106.
N-33-93-D	struga	Prielang	Przyłęg	Przyłęg	Prylanck 1400, Prylangk 1564 SHG cz. III, 893.
N-33-105-C i D	osada	Dolfusbruch	Przyłęg	Przyłęg	Prielank Schr 115.
N-33-106-A	jeziorko	-	-	Radno	Raden See SPWP 141, Siraden Schm 42.
N-33-105-B	jeziorko	Stadt oder Radunsee	Raduń	Raduń	Raddun 1303, Radyun 1651, Radon 1664 WG 28, 192 i 199v.
N-33-105-B	jeziorko	Herthasee	Koryto	Raduń Mały	Kl. Radun Mb25 z r. 1878, Radun See Schr 106.
N-33-94-C	jeziorko	Raketten See	[bagnó]	Rokicie	Rokietie 1769, WG 93, 500, 509.
N-33-105-D	wieś	Rose	Róża Wielka	Róża	Róża 1583 SHG cz. IV, 182. Wieś założona w końcu XVI w. w granicach wsi oznaczonej jako Rozwałd.
N-33-93-B	wieś	Doderlage	jez. Dudyłany	Róża Mała	Duderlang oder Kl. Rose Schr. 97; Roza 1582 SchGK 240.
N-33-93-D	wieś	Hoffstädt	Rudki	Rudki	Rutki, Ruthki, Rudki (1586, 1590, 1609) SchGK 260.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-106-A i C	rzeka	–	–	Rudny Zdrój	Rudny Zdrój 1586 SHG cz. IV, 217.
N-33-105-A	struga	Ruhnow Fliess	Runica	Runica	Runowo 1759, jezioro WG 9, 131v.
N-33-105-A	jezioro	Ruhnow S.	Runowo	Runowo	Runowo 1759 WG 9, 131v.
N-33-105-D	młyn	Richlich Mühle		Rychlik	Rychlik 1701 NG 147.
N-33-105-A	jezioro	Kl. Reetz	Małe Rzecko	Rzecko Małe	Reczko w łąkach 1562 SHG, cz. IV, s. 63; Rejc Mniejszy 1759 WG 93, 132.
N-33-105-A	jezioro	[Gr.]Reetz S.	Wielkie Rzecko	Rzecko Wielkie	Rejc Większy 1759 WG 93, 132.
N33-105-C	staw	Kl. Teich	–	Rieczny Staw	Staw Rieczny 1532 SHG cz. IV, 657.
N-33-94-C i D	las			Samborsk Mały	Mały Samborsk 1586 SHG cz. IV, 281.
N-33-94-C i D	las			Samborsk Wielki	Wielki Samborsk 1586 SHG cz. IV, 281.
N-33-94-C i D	wieś	Zamborst	Samborsko	Samborsko	Samborsko, druga połowa XVI w. SHG cz. IV, 281.
N-34-106-A i C	łąka	–	–	Sarbia	Sarben Wiese SPWP 148.
N-33-105-D	struga	Zaskerfliess	–	Sarcka Struga	Mb25 1497 z r. 1935 - leśniczówka: F. Zasker Flies.
N-33-105-D	jezioro	Zasker See	Jez. Sarcze	Sarcz	Sarcz 1532, Szarcz poł. XVI w. SHG cz. IV, 311.
N-33-104-D	kanal	Zietenfierkanal	Kanal Sitnicki	Sitnicki Kanal	Mb25 1415 z r. 1936. Por. też niżej: jez. Sitno.
N-33-105-A	jezioro	Zietenfiersee	Sitno	Sitno	Zithense SHG cz. IV, 447.
N-33-106-A	jezioro	Sytow-See	Sitowo	Sitowo	Zitowo 1696 (1624) WG 34, 28v.
N-33-105-D	jezioro	See	–	Skrzatusz	1438, w transumpcie z 1537 Strzathusch [!] SHG cz. IV, 488.
N-33-105-D	wieś	Schrotz	Skrzetusz	Skrzatusz	1438, w transumpcie z 1537 Strzathusch [!] i Srzathuss SHG cz. IV, 488.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-105-C	jezioro	Krinken See	Jez. Soltyskie	Skrzynki Wielkie	Vyelgie Skrzynki 1532 SHG cz. IV, 514.
N-33-105-C	wieś	Schonow	Dzwonowo	Słonowo	Schonowe 1352, Słonowo 1532, Sonowo 1557, Szonowo 1581 SHG cz. IV, 852.
N-33-105-C	miasto	Schloppe	Człopa	Słopa	Słopa 1331, Słopa 1349, Cłopa 1458, Człopa 1557 SHG cz. I, 316.
N-33-104-D, N-33-105-C, N-33-105-D	rzeka	Desselfliess	Cieszynka	Słopica	Słopycza 1546, Słopnicza 1558 SHG cz. IV, 554.
N33-105-C	łąka	Schloppsches Bruch	-	Słopskie Błota	Schloppsches Bruch Mb25 1415 z r. 1936.
N-33-105-D	wieś	Theerofen	Smolarnia	Smolarnia	Smolarnia 1759 NG 241.
N-33-94-C i D	osada	Unt. Theerofen	Smoląg	Smolary Dolne	Smolary Dolne Schr 107.
N-33-94-C	jezioro	Schmollensee	Smolno	Smolenko	Smolenko 1590 WG 62, 307.
N-33-105-B	jeziorko	Kl. Schmollensee	Małe Smolno	Smolenko	Smolenko 1616, 1651; Małe Smolno 1759 PG 701, 620v.
N-33-94-C	łąka	-	-	Smolna Łąka	Schmollen Wiese SPWP 141.
N-33-105-D	jeziorko	Schmollen S.	J. Suche	Smolno	J. Smollen 1574, J. Smolen 1646 PG 255, 117.
N-33-94-C	jezioro	-	-	Smolno	Schmollen S. SPWP 141.
N-33-105-B	jezioro	Gr. Schmollensee	Wielkie Smolno	Smolno Wielkie	Smolno 1601, Smolno Maius 1652 WG 28, 194v-196v.
N-33-104-D	góra i łąka nad Płociczną	-	-	Sokola Góra	Sokola Góra 1546 SHG cz. IV, 589.
N-33-105-C	jezioro	Schulz S.	Jez. Bagniste	Soltyskie Jezioro	J. Szoltyskie 1532 SHG cz. IV, 602.
N-33-105-C	góra	-	-	Sowia Góra	Sowia Góra 1594 SHG cz. I, 319.
N33-105-C	droga	Stargarder Weg	-	Stargardzka Droga	Stargarder [Weg] Mb25 1415 z r. 1936.
N-33-93-C	wieś	Althof	Lipie	Stary Dwór	Staridwor 1630 SchGK 254.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-105-C i D	młyn	Mittel M.	Stary Młyn	Stary Górnicki Młyn	Alte Gornitzer Mühle 1773 NG 150.
N-33-93-D	łąka	-	-	Staszka Łąka	Stasckenwiese SPWP 141.
N-33-116-B	osada	Stephanowo I	-	Stefanowo I	Stephanowo 1696, 1725 NG 231.
N-33-116-B	osada	Stephanowo II	Stefanowo	Stefanowo II	Stephanowo po 1773 NG 231.
N-33-105-D	łąka	-	-	Stradonek Mały	Mały Stradonek jez. 1532 SHG cz. IV, 684; Teich Wiese SPWP 147.
N-33-105-D	łąka [dawniej jezioro]	Langer See	Straduń	Stradonek	Stradonek 1532 SHG cz. IV, 684; Lange See SPWP 155.
N-33-105-D	wieś	Straduhn	Straduń	Straduń	Strodom 1532, Straduny poł. XVI w. SHG cz. IV, 684; Strodom 1705 WG 67, 118.
N-33-105-B	wieś	Strantz	Strączno	Strączno	Stracznno 1448, Strecznno 1552, Stręcchnno 1578 SHG cz. IV, 689.
N-33-105-B	zátoka jeziora Raduń	-	-	Strączyński Łék	Łék Streczynski 1647, Stręcchnyński Łék 1652 WG 28, 199.
N-33-105-B	jezioro	Dycksee	Jez. Dzikie	Strączyńskie Jezioro	Jez. Strecznenskie 1652 WG 28, 198.
N-33-117-A	wzgórze	Strutz-Berge	-	Strużkowa Góra	Strutz Berge Mb25 1569 z r. 1934.
N-33-117-A	jeziorko	Strutzken S,	-	Strużkowe Jezioro i Strużki, łąka	Struski łąka 1565 NG 53; Strutzker See 1677 NG 121.
N-33-105-A	jezioro	Schutzensee	Jezioro Strzeleckie	Strzeleckie Jezioro	Jez. Strzeleckie 1759 WG 93, 131v.
N-33-105-A	jezioro	Zamithsee	Samicko	Sumite	Camit 1759 WG 93, 132v.
N-33-105-C	jezioro	Zamitsee	Samite	Sumite	Sumyte 1532 SHG cz. IV, 745; Zamiten See Schr 105.
N-33-94-C	wieś	Zippnow	Sypniewo	Sypniewo	Zapowiedź zmiany nazwy Sypniewsko na Nałęcz 1577 SHG cz. IV, 760; Nalencz Schr 98.
N-33-94-C	górkí	Zippnower Berge	Sypniewskie Górkí	Sypniewskie Górkí	Zippnower Berge Mb25 1161 z r. 1928.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-105-C	jezioro	Zützer See	Jez. Wielkie Szczuczarskie	Szczuczarz	Szczuczarz 1532 SHG cz. I, 319 i s. 356.
N-33-105-C	wieś	Zützer	Szczuczarz	Szczuczarz	Czuczarz 1532, Czuczars 1546, Czuczacz 1581 SHG cz. I, 319.
N-33-105-C i D	jezioro	Hecht S.	Jez. Szczupacze	Szczucze	Szczucze 1565 SHG cz. IV, 829.
N-33-106-A, N-33-94-C	wieś	Freudenfier	Szwecja	Szwecja	Szweca 1590 SchGK 248; Suecia 1696 WG 64, 89.
N-33-106-C	las	-	-	Szydłowo	Szydłowo 1586 WG 12, 313.
N-33-105-B	jeziorko	-	Cegielnia	Ślipówko	Ślipowko 1654, Ślipowko SHG cz. V, 4 (Schlipenpuhl) 1602 SchGK 176.
N-33-106-A	las	-	-	Święczek	Schewenczek Busch SPWP 147.
N-34-106-A i C	błota	-	-	Święte Błota	Sand Mosse Schm 56. W XVI w. cz. jez. Święte.
N-34-106-A i C	jeziorko	Sandsee	-.	Święte Jezioro	Swenthe 1565, Święto 1586/92 SHG cz. V, 134; Sand See Schr 116.
N-33-93-D	rzeka	Schweinefluss	Świniec	Świnia	Swinia Schmitt 9; Swinia Scht 9.
N-33-106-A	wieś	Seegenfelde	Tarnowo	Tarnowo	Tarnowo 1592 WG 12, 302.
N-33-105-D	miasto	Schönlanke	Trzcianka	Trzcianka	Trzciana Laca 1565, Trzciana Łęka 1610, Trzciana-ka 1570, Trzciana Lanka wieś NG 215-216.
N-33-105-C	struga	-	-	Trzcinka	Trzcinka 1594 SHG cz. I 319.
N-33-105-C	łąka	Rohrwiese	-	Trzcinne Błota	Trzcinne Błota 1594 SHG cz. I, 319.
N-33-105-B	puszcza	-	-	Trzebiec	Treybic 1634 SHG kartoteka; Dribitz Busch SPWP 141.
N-33-94-C	jezioro	Trebeskesee	Jez. Trzebieskie	Trzebieskie Jezioro	Jez. Trzebieskie 1701 WG 66,64.
N-33-105-C	wieś	Trebbin	Trzebin	Trzebinia	Trzebina, Trzebinia 1546 SHG cz. V, 353.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-105-C, N-33-116-B, N-33-117-A	rzeka	Mühlenfliess, Hammerfliess	Słopica, Bukowa	Trzebinia	Trzebiny, Trzebina 1546, Trzebinia 1565 SHG cz. V, 354.
N-33-94-C i D	struga	Zinn Bach. M25, 1876.	Trzęsa	Trzęsa	Trsentz 1458, Trzente, Trentze 1559 SHG kartoteka.
N-33-93-D	jezioro	-	-	Tucznik	Tucznik 1618 SchGK 270.
N-33-105-A	jezioro	Tützsee	Tuczenko	Tuczno	Tuetz 1331, Thuczinske 1562 SHG cz. V, 172.
N-33-105-A	miasto	Tütz	Tuczno	Tuczno	[miasto] Tuch, Tuczno 1349 KDW II 1284, SHG cz. V, 372-386.
N-33-94-D	las	-	-	Tulce	Tulce 1364 (kop. 1610), Tulcz 1564, Thulec 1588 SHG cz. V, 386.
N-33-94-D	góra	Tulauer B.	-	Tulecka Góra	Tulauer oder Tuliger Höhen SchJas 7.
N-33-93-B, N-33-93-D	las, łąka	Königliche Forst Linichen	-	Turze Blota	Thurbruch Schr 97; Thurbruchische Heide 1613 Syska przypis 54; Thur Br. Schm 31.
N-33-93-B	jezioro	Thurbruch S.	Łęgi	Turze Jezioro	Thur S. Schm 31.
N-33-94-C i D	źródło	-	-	Turze Źródło	Thur Spring SPWP 142.
N-33-94-C, N-33-94-D	las	Jastrower Stadforst	Jastrowski Las	Turzy Las	Turzy Las 1699 WG 65, 129; Turza, Turschenwald SchJas 7; Turzy Las 1699 WG 65, 129; od Turzego Lasa 1716 SchJas 157.
N-33-117-A	jezioro	Tunickel S.	Jelenia Krew	Turzyk	Thurzik 1565 LKW 198; Tunkel Schm 55.
N-33-94-C	łąka	-	-	U Źdrojków	U Źdrojków 1602 WG 19, 216.
N-33-105-B	jezioro	Schlosssee	Świdno	Walce	Volzen 1303 SHG kartoteka.[obecnie Jezioro Zamkowe].
N-33-105-B	miasto	Deutsch Krone	Walcz	Walcz	Arnescrone iuxta Volzen SHG kartoteka.
N-33-94-C, N-33-94-D, N-33-106-A	droga	-	-	Walecka Droga	Via Walcensis SchGK 322, 323.

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-105-B	zbieg granic, bród	-	-	Węgielny Bród	Angel [XVI w.], Angelfort 1646 SHG cz. I, 5.
N-33-106-A	wieś	Wissulke	Wiesiołka	Wiesiołka	Wiesiołka 1613 WG 15, 8.
N-33-106-A	wieś	Wittkow	Witankowo	Witkowo	Witkowo 1592 (1605) WG 12, 284v.
N-33-106-A	pagórek	Wittkower B.	Witkowska Góra	Witkowska Góra	Wittkower Berg Mb25 1337 z r. 1929.
N-33-93-D	jeziro	-	-	Wolcze	Volz See Schr 97.
N-33-105-A	jeziro	Zadower S.	Sadowno	Wologoszcz	Wolgast1314 KDW II, 967; Melgast [I] SPWP 140.
N-33-105-C i D	wieś	Eichfier	Wołowe Lasy	Wołowe Lasy	Wołowelaski, Wołowylasy przed 1641, Wołowe Lasy 1645 PG 25, 117; Wołowelasy Schr 106, SchGK 245.
N-33-105-C	jeziro	Raben S.	J. Rakowiec	Wronie Jezioro	Jez. Wronie 1560 WG 1, 234.
N-33-117-A	jeziro	Lukatzer (Kaiser) See	Łokacz	Wrzecień	Wrzecień 1565. L 198. Monck S. Schm 68. SHG kartoteka.
N-33-117-A	wieś	Retschin	-	Wrzecień	Rzecień NG 195,1652.
N-33-106-A	pagórek	Hohen B.	Wysoka	Wysoka Góra	Wysoka Góra 1605 WG 12, 301v.
N-33-93-D	wieś	Hohenstein	Górnica	Wysoki Kamień	Wysoki Kamień 1631 SchGK 261.
N-33-106-A	wieś	Gramattenbrück	Zabrodzie	Zabrodzie	Zabrodzie 1613 WG 15, 12v.
N-33-117-A	jeziorko	Sacklatzker See	-	Zakładzkie Jezioro	Sacklatzker See Mb25 1569 z r. 1934.
N-34-106-A i C	blota	Grosses Bruch	-	Zalas	Sallos Schm 43; Sal Las Bruch SPWP 148.
N-33-105-C	wieś	Salm	Załom	Załom	Zalom 1559 WG 1, 154.
N33-105-C	struga	-	-	Załomek	Załumek 1558 SHG kartoteka; Załumek 1560 SHG kartoteka.
N-33-105-C	jeziro	Grosser See	Kikol	Załomie	Zalomie 1532 PG 75, 594. [cz. jez. Załomie].

Godło arkusza mapy	Rodzaj obiektu	Mapa podkładowa 1:25000, 1935	PRNG 2013 na mapie 1:50000	Nazwy zabytkowe	Uwagi
N-33-105-C	huta szkła, uroczysko	Salmer Hütte	-	Załomska Huta Szkła	Salmer Hütte Mb25 1495 z r. 1917.
N-33-104-D	uroczysko	Salmer Theerofen	-	Załomska Smolarnia	Salmer Theerofen Mb25 1414 z r. 1937.
N-33-106-A	wieś	Springberg	-	Zawada	Zawada 1699 WG 65, 161v.
N-33-93-D, N-33-105-B, N-33-106-A	struga	Stabitzfliess	Zdbica	Zdbica	Stabitzfliess Mb25 1569 z r. 1934.
N-33-94-C	wieś	Stabitz	Zdbice	Zdbice	Stabitz Mb25 1569 z r. 1934.
N-33-93-D	jezioro	Stabitzsee	Zdbiczno	Zdbiczno	Stubicze 1290 SHG cz. I,40.
N-33-105-A	wieś	Stibbe	Zdbowo	Zdbowo	Stibowo 1562, Stybowo przed 1772 SchGK 332.
N-33-105-A	zatoka	Stibber Lanke	Zbiewska Łąka	Zdbowski Łęk	Lacus Stybowski Lang 1584 PG 22, 423-423v.
N33-105-C	jezioro	Drogensee	Zdrojno	Zdroje Wielkie	Zdroje Vyelgye 1532 PG 75, 594.
N-33-117-A	młyn	Spring M.	-	Zdrojek	Zdrojek 1689 SHG cz. I, 153 (mapa); Kaletowe, Spring Vorwerk XVIII w. NG 220.
N-33-94-C	źródła	Teufelspring	Diabli Skok [rezerwat]	Zdrojki	Zdrojki 1601 WG 22.
N-33-93-D	rzeka	Drogenfliess	Zdrój	Zdrój	Zdroje lacus 1544 SHG kartoteka.
N-33-93-D	rzeka			Zdrój	Drogenfliess Mb25 1160 z r. 1934.
N-33-93-D	jezioro	Droge See		Zdrój	Droge See Mb25 1160 z r. 1934.
N-33-105-D	jezioro	-	-	Zielno	Zellen See Schm 55.
N-33-105-A	wieś	Flathe	Złotowo	Złotowo	Złotowo 1532 Acta Tomiciansa 14, nr 30.
N-33-105-C, N-33-117-A	wieś	Selchow	Żelichowo	Żelichowo	Zelechowo 1565, Żelichowo 1611 SHG kartoteka, NG 221 Celichowo Schr 114.
N-33-117-A	wieś	Selchowhammer	Kuźnica Żelichowska	Żelichowska Kuźnica	Hamer Żelichowski 1631 NG 224.
N-33-105-C	jezioro	Zachufke	Jeziorno Polne	Żelichówko	Żelichowko 1565 SHG kartoteka.